

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok:
Kiadóhivatal: 8-58
Szerkesztőség: 5-10, 8-52Előfizetési ár belsőben
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
Ünnep utáni napokon is

XXXI. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1930. JANUAR 23.
CSÜTÖRTÖK

22. SZÁM

Sok nehézséget kell leküzdeni, mig eredményre jutnak a londoni konferencián

Franciaország hat új hajórajt szervezett

Londonból jelentik: Az utóbbi esztendőben nem állt össze nemzetközi konferencia nagyobb reményesség között, mint a londoni leszerelési értekezlet. Általánosan tiszták benne, hogy a londoni leszerelési konferencia eredménnyel fog járni. Amíg azonban ezt az eredményt eléri, sok nehézséget kell leküzdenie. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy a tárgyaló feleket igen nagy ellentétek választják el egymástól. Ezeket az ellentéteket nagyjában így lehetne formulálni:

1. Az amerikai Egyesült-Államok és Anglia között a hadiegységek számára vonatkozóan általánosságban megvan a megegyezés, de ezt a két államot még mindig elválasztja a tengerek szabadságára vonatkozó felfogás. Amerikának az a nézete, hogy ha a világ bármely tájékán dúl is a háború, az ő hajói szabadon közlekedhetnek a tengeren s ő szabadon kereskedhetik a háborút viselő országokkal, senkinek sincs jogában ezt a kereskedést megakadályozni. Az angol álláspont az, hogy Anglia a tengeri blokádról semmi körülmények között sem mondhat le. Számára életkérdés, hogy háborús ellenfelét teljesen blokkiróghassa s ne engedje meg senkinek a vele való kereskedést. Ebben az óriási fontosságú kérdésben lényegesnek nevezhető közeledés nem történt a két nagyhatalom között.

2. Anglia és Franciaország között az ellentét — kétféle. Anglia azt szeretné, ha a tengeralattjáró hajók száma a minimumra volna csökkenthető, Franciaországnak az a véleménye, hogy a tengeralattjáró hajók szaporításában semmiféle korlátozást nem tűrhet el. Az ő partján olyanok, hogy erről a védekezésről semmi körülmények között sem mondhat le. A másik ellentét a két ország között az, hogy Franciaország nem szívesen megy bele a tengeri leszerelési kérdésnek taglalásába. Azt gondolja, hogy a leszerelést csak úgy lehet sikeresen végrehajtani, ha a szárazföldi, tengeri és légi leszerelés egyúttal fogják. Anglia viszont azt hiszi, hogy fokozatosan is el lehet érni az általános leszerelést, még pedig úgy, ha először a tengerit hajtják végre.

3. Franciaország és Olaszország között igen nagy az ellentét a tengeri haderőre vonatkozóan. Olaszország azt mondja, hogy neki éppen olyan tengeri haderőhöz van joga, mint Franciaországnak. Franciaország nem ismeri el ezt és fenntartja azt a nézetét, hogy Franciaország — minthogy hosszabb tengerpartja van, mint Olaszországnak — túlnyomó haderővel kell bírnia Olaszországgal szemben.

Ezek a fontosabb nézetkülönbségek. Vannak ezeknél kevésbé fontosak is — így például azok, amelyek a japán felfogással állanak kombinációban. De ezek is elegendők annak illusztrálására, hogy a londoni leszerelési értekezlet igen kemény munka előtt áll.

Megkezdődtek a bizalmas tanácskozások

A flottaleszerelési konferencia ünnepélyes megnyitása után megkezdődtek a bizalmas tanácskozások az egyes delegációk vezetői között. Főleg az angolok és franciák, az olaszok és a franciák között indult meg élénk eszmecsere.

A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója szerint a franciák a londoni konferencián új záradékot akarnak felvételni a Kellogg-féle háborúellenes szerződésbe, amelynek lényege az lenne, hogy valamennyi aláíró hatalom ünnepélyesen kötelezi magát, hogy háború esetén a nemzetközi békeítő tárgyalásokon kívül megtiltja a rendszabályokat is alkalmazni a háborúért felelős állam ellen, legalább is annyiban, hogy megvonja tőle minden támogatást. Miután Amerika aligha fog hozzájárulni ehhez a módosításhoz, a franciák azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy mégis napirendre hoz-

zák a Földközi tengeri és a La Manche paktum kérdését. A franciák a két paktummal saját nemzeti biztonságukat akarják fokozni.

Az újságírók a rendelkezések szerint nem lehetnek jelen a konferencia ülésén, mert a St. James-palota tanácssterne szűk. Nyilvánvaló, hogy ezzel az intézkedéssel a tárgyalások titkosságát akarják biztosítani. Az amerikai Hearst-lapok hevesen támadják a konferencia vezetőségét a sajtó kizárása miatt.

Az angol sajtó a mérsékelt bizakodás hangján foglalkozik a tengerészeti konferenciával.

A Times hangoztatja, hogy a konferenciára tagadhatatlanság sok súlyos nehézség vár, de a delegációk vezetőinek beszédeiből kicsendülő jóakarati és előkészítési, az egymás szükségleteinek megértése remélhetővé teszi, hogy az akadályokat el fogják hátrítani. Biztató jel, hogy a tengeri konferencia előestéjén sikerült elintézni az európai jóvátétel súlyos problémáját.

A Morning Post kiemeli, hogy az angol nemzet sohasem nyugszik bele tengeri haderőjének olyan gyengítésébe, amely csökkentheti a birodalom biztonságát.

A Daily Herald szerint a világ népei belefáradtak az állandóan növekvő adóterhek viselésébe és a haditengerészet leszállítását követelik. Erre már kötelezettséget vállaltak az államférfiak és a világ most várja, hogy beváltásuk ígértük.

Átcsoportosították a francia tengeri haderőt

Párisból jelentik: Szembetűnő és bizonyára nem véletlen jelenség az a tanácskozás, amelyet a francia kormány a londoni konferencia megnyitása napján a legnagyobb csendben folytatott le és amelynek fejleményei még bizonytalanok. A francia kormány átcsoportosította tengeri haderőjét.

Hívatatosan közlik, hogy a tengerészeti minisztérium elhatározta az önálló tengerentúli divíziók visszaállítását, amelyet a háború idején megszüntettek. Ugyanmódon hat új hajórajt szerveztek, amelyek mindegyike két-három nagy cirkálóból és a megfelelő kísérőhajókból áll. Az egyes csoportok működési területe Francia-Nyugatafrika, az Antillák, Indokína, a Csendes-óceáni francia birtokok és a távolkeleti birtokok, a hatodik az ugynevezett repülő-hajóraj, amelynek nincs állandó állomáshelye.

A francia tengerészeti minisztériumot ennél az intézkedésnél valószínűleg az az elgondolás vezette, hogy Amerikának a washingtoni egyezmény azért engedélyezett olyan erős flottát, mert a dominumok haderőjét nem számították be és feltételezhető, hogy a francia kormány erre a precedensre hivatkozva, ugyanezt fogja tudni kívívni magának, illetve az újonnan szervezett gyarmati különítmények részére.

A legutóbbi napokban politikai körökben híre terjedt, hogy Franciaország a londoni tengerészeti leszerelési konferencián nagyon erősen szándékozik fellépni. Ezekkel a hírekkel szemben a Petit Parisien beavatott helyről azt jelenti, hogy Franciaország a londoni konferencián nem szándékozik hatalmi versengésbe becsatlakozni az Egyesült-Államokkal, ez azonban mégsem jelentheti azt, hogy ne véde meg mindazt, amire feltétlenül szüksége van. A lap szerint Franciaországot Olaszországtól az különbözteti meg, hogy nem folytat presztizspolitikát.

A nagy hatalmak igazságérzete és a kisantant szolidaritása hozta létre a hágai megegyezést

Marinkovics külügyminiszter három hágai nyilatkozata

Marinkovics Voja külügyminiszter a Politika Hágába küldött tudósítója előtt a következő nyilatkozatot tette a második hágai konferencia eredményeiről:

— Amikor másodszor mentünk Hágába, az volt a szándékunk, hogy elintézzünk minden vitás kérdést, amely Ausztria, Magyarország és Bulgária, valamint a kisantant államai között fennállott. Likvidálni akartuk a multat és el akartunk intézni sok fontos pénzügyi problémát, amelyet még a háború hagyott ránk örökül.

A likvidáció nemcsak a mi érdekünk, hanem magasabb európai, sőt világérdek, annál is inkább, mert a maradéktalan likvidáció kétségkívül üdvösen hat a középeurópai és a balkáni viszonyokra.

— Szándékunkat teljes mértékben sikerült is megvalósítanunk. Bulgáriára és Ausztriára vonatkozólag és nem a mi hibánk, hogy nem értük el ugyanezt az eredményt Magyarországgal szemben is. Nekem még ma is az a meggyőződés, hogy a kisantantállamok és Magyarország között fennálló vitás kérdések rendezése nemcsak a mi érdekünk, hanem elsősorban a magyar állam és a magyar nép létérdeke.

A magyar delegáció nem akarta a megoldást ezen az alapon és ennek következménye lett, hogy

a hágal konferencia magyar vonatkozásban csak félmegoldást hozott.

Annak, hogy nem tudtuk elérni Hágában azt az eredményt, amely a világéke szempontjából a legideálisabb lett volna és kénytelenek voltunk megelégedni egy olyan megoldással, amely kielégíti a mi jogos pénzügyi követeléseinket, Magyarország az oka. Az a pénzügyi ajánlat, amelyet mi tettünk Magyarországnak, ugyanolyan előnyös, mint Ausztriáé és sokkal előnyösebb a bolgároknak tett propezióciónál.

Magyarország meg lehetett volna elégedve ez-

zel a megoldással,

mert kétségtelenül sokkal gazdagabb állam Bulgáriánál. A kérdés most már eldőlt és tekintettel arra, hogy Párisban a hágai keretek között fogják a tanácskozásokat folytatni, elmondhatjuk, hogy

mi és a magyar nagybirtokosok meg lehetünk elégedve,

mindamelllett egész sor vitás kérdés maradt megoldatlan, amely kétségkívül kedvezőtlenül fogja befolyásolni a középeurópai gazdasági és pénzügyi helyzetet.

A külügyminiszter ezután a bolgár reparáció kérdéséről beszélt és konstatálta, hogy Bulgária sokkal kedvezőtlenebb pénzügyi feltételekkel volt kénytelen megelégedni, mint Ausztria és Magyarország.

— Nyugodtan állíthatom, — mondotta Marinkovics — hogy nem mi vagyunk felelősek ezért a Bulgáriára nézve kedvezőtlen pénzügyi megoldásért, de nem tehet erről a bolgár delegáció sem, amely nagy erőfeszítéseket tett annak az érdekében, hogy kedvezőbb megállapodásokat harcoljon ki. Mindez nem tudott változtatni azon a tényen, hogy

az európai közvélemény két mértékkel mér:

az egyikkel azokat, akikről úgy találja, hogy távol állnak tőle, a másikkal pedig azokat méri, akiket okkal, vagy ok nélkül közelvalóknak érez. Ezzel a tényvel a jövőben minden szlávnak számot kell vetnie.

— A párisi konferencia, amely február 5-ikén kezdődik, nem áll könnyű feladat előtt, noha a munka nehezebb részét már elvégezték Hágában. A politikai és gazdasági légkör Európaszerte kitisztult és szilárd meggyőződés, hogy a Hágában létrejött kedvező szituáció csakhamar érezettni fogja hatását a középeurópai politikai és gazdasági életben.

Mint az Avala jelenti Hágából, a kisantant államok külügyminiszterei kedden értekezletre ültek össze Hágában és a tanácskozások után Marinkovics

Voja jugoszláv külügyminiszter a következő nyilatkozatot tette a jugoszláv sajtó számára:

— A kisantant külügyminiszterének célja a mai összejövetellel az volt, hogy tanulmányozzák a hágai konferencia döntései folytán előállt új helyzetet és megbeszéljék azokat a kérdéseket, amelyek mind a három államot egyformán érdeklik. A konferencián konstatáltuk, hogy

azok a kedvező eredmények, amelyeket a kisantant elért, elsősorban a három állam szolidaritásának köszönhetőek.

A szolidaritás ezen a konferencián eklatánsabb módon nyilatkozott meg, mint valaha. Nagy része van a kedvező eredmények elérésében annak az ideális összműködésnek is, amelyet a három állam hágai képviselői a konferenciái tanácskozások során kifejtettek.

— A kisantant külügyminiszterei megállapították, hogy a hágai konferencia úgy pénzügyi, mint politikai tekintetben kedvező eredményeket hozott és megszabta a direktívákat a küszöbön álló párisi konferenciára is. A kisantant államokat érdeklő többi kérdés tekintetében megállapították, hogy a külügyminiszterek véleményei tökéletes összhangban vannak.

As Avala jelenté Hágából: A kisantant miniszterének keddi értekezlete után Marinkovics Voja jugoszláv külügyminiszter a jugoszláv, román és csereszlovák sajtóírók hágai képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Ha a második hágai konferencia eredményeit értékelni akarjuk, vissza kell térni a kiinduló ponthoz. A hágai konferencia eredményeképpen teljesen megszabadultunk a magyar optánkérdéstől. Mi megfizetjük azokat a földeket, amelyek az agrárreform alá estek, de csak annyit fizetünk, amennyire országaink törvényei értelmében kötelezve vagyunk. Nekünk mindig ez volt az álláspontunk. Ami a többi vitás kérdést illeti, mi továbbra is védeni fogjuk álláspontunkat, ebben a tekintetben egyébként erős támaszt nyertünk a nagyhatalmakban, amelyek egy alapot bocsátottak rendelkezésünkre s ebből fedezhetjük az esetleges veszteségeket, amelyek a kockázat folytán érhetnek bennünket. Ezt az eredményt a nagyhatalmak igazságérzetének és a mi szolidaritásunknak köszönhetjük, amely ez alkalommal még sokkal inkább kifejezésre jutott, mint valaha. A szolidaritás érte el, hogy a nagyhatalmak beláták, hogy nem lehet a multat ténylegesen likvidálni anélkül, hogy a keleti reperációs fizetések ügyét rendezzék.

Dulics Károly kedden délelőtt megjelent Prodanovics Mladen rendőrkapitánynál és arra kérte idézze be feleségét és kísérelte meg az asszonyt visszatérésre bírni.

Dulics a rendőrségen előadta, hogy a feleségénél van a revolver és kérte, hogy a rendőrkapitány vegye el az asszonytól a fegyvert, nehogy az esetleg kárt tehesen magában, vagy másban.

Prodanovics rendőrkapitány szerdán délelőttre beidézte Dulics Károlynét és igyekezett rábírni arra, hogy térjen vissza férjéhez. Az asszony állhatatosan kijelentette, hogy nem tér vissza, mert férje sem amikor állásban volt, sem azután nem viselkedett vele szemben úgy, ahogyan elvárhatta volna. Közölte az asszony a rendőrkapitánynak, hogy az egyik szubotikai gyárban állást is kapott és nincs szüksége többé férje keresetére. Miután a rendőrkapitány látta, hogy minden igyekezete, hogy az asszonyt a visszatérésre bírja, sikertelen maradt, felszólította Dulics Károlynét, hogy a birtokában levő revolvert, amely Dulics tulajdona, hozza be a rendőrségre. Erre a felszólításra az asszony azt válaszolta, hogy a fegyverre neki is szüksége van, mert a férje megölésével fenyegette meg arra az esetre, ha nem tér vissza hozzá. Prodanovics rendőrkapitány megnyugtatta az asszonyt, aki erre eltávozott, hogy a revolvert a lakásáról elhozza.

Azuccán Dulics várta a feleségét, akiről tudta, hogy erre a napra idézést kapott a rendőrségre. Egy darabig együtt mentek és ismét vitatkoztak. Az asszony a gázgyár közelében lévő lakásán magához vette a revolvert és férje társaságában vissza indult a városba. A második kör Jürjevka uccában haladtak, amikor Dulics hirtelen előrántotta kabátja zsebéből a revolvert és még mielőtt férje megakadályozhatta volna, melléhez szorította a fegyver csövét és elsültötte. Az asszony a következő pillanatban összerogyott és erősen vérezve elterült a kövezeten.

Dulics Károly a rendőrségre sietett és közölte Prodanovics Mladen rendőrkapitánnyal, hogy felesége, akivel utközben vitája volt, az uccán melbelőtte magát. A rendőrség intézkedésére a mentők az eszméletlen asszonyt beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy a golyó behatolt a mellkasba, de elkerülte a szívet és nemesebb részeket nem sértett meg. Dulicsné állapota az orvosok véleménye szerint súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség az öngyilkosság körülményeinek tisztázása céljából ismételt kihallgatta Dulics Károlyt, aki nem tudta felesége tettenek okát mással, mint pillanatnyi felindulással indokolni.

A rendőrség az ügyben tovább folytatta a nyomozást.

Százdolláros bankjegyeket hamisított egy németországi bünszövetkezet

Évek óta gyártották a hamis bankókat és az egész világot elárasztották a hamisítványokkal

Berlinből jelentik: A berlini rendőrség nagyarányú dollárhamisítást leplezett le. A nyomozás során kiderült, hogy a hamisítók a hamisítványokkal csaknem az egész világot elárasztották és olyan tökéletes hamis pénzt gyártottak, hogy csak évek múltán sikerült a bankóhamisítást leleplezni.

Mindaddig még nem tudják, hogy kik lehetnek a banda tagjai és hol van a hamisítók működési helye. A lefoglalt százdolláros hamisítványok technikai kivételéből arra következtetnek, hogy a hamisítványokat elsőrangú szakértőkkel dolgozó szervezet dobta piacra. A pénzhamisítók maguk is annyira meg voltak győződve a hamisítványok sikerült voltáról, hogy a százdolláros bankjegyeket nem kisebb pénzváltóknál helyezték el, hanem minden alkalommal nagyobb bankoknál, ahol pedig a nagyobb című bankjegyek ellenőrzése igen szigorú. Az amerikai pénzügyminisz-

terium távirati értesülése szerint a newyorki *Federal Reserve Bank* már 1928-ban tudomást szerzett arról, hogy hamis százdolláros bankjegyek vannak forgalomba, a nyomozás azonban eddig eredménytelen maradt. Az első utmutatást a múlt év novemberében beszolgáltató ötven darab hamisítvány adta, amelynek alapján megállapították, hogy a bankjegyhamisítók Németországot választották operációs területnek. A pénzhamisító banda tagjai közül eddig csak *Fischer Ferenc* harmincnyéves kereskedőt ismerik, akinek jelenlegi tartózkodási helyét azonban még nem tudták megállapítani. Fischer múlt év októberében feltűnően költséges életmódot folytatott, ami gyanusúsá tette. Közvetlenül a bankjegyek beváltása előtt érkezett vissza Oroszországból és Berlinben a berlini kommunista párt életében igen jelentős szerepe volt.

A francia kamara bizalmat szavazott a Tardieu-kormánynak

Szocialista interpelláció Weygand tábornok ellen

Párisból jelentik: A kamara keddi esti ülésén *Hymans* szocialista képviselő meginterpellálta a kormányt, mert a hadsereg vezérkari főnökévé *Weygand* tábornokot nevezték ki és amiatt, mert a kormány az a vezérkari főnöki tisztséget egy kézben egyesítse és erre a helyre *Weygand* tábornokot szemelte ki.

A szónok szerint *Weygand* tábornokot általában úgy tekintik, mint aki képes arra, hogy államcsíny szolgálatába szegődjék. *Clemenceaux* is az volt a véleménye, amint ezt többször és határozottan kijelentette. A két állás egyesítése azt jelenti, hogy a cselekvést

és a cselekvés ellenőrzését egy emberre bízzák. Ez az egyesítés bizonyos jobboldali személyek kifejezett kívánsága.

Maginot hadügyminiszter kijelentette, hogy a *Weygand* ellen intézett támadást a kormány elleni támadásnak tekinti. A tábornok — hangsúlyozta a miniszter — határozottan kijelentette, hogy nem tud más uralmat elképzelni Franciaország felett, mint a köztársaság uralmát.

A kormány az interpelláció ügyében felvetette a bizalmi kérdést és a kamara nagy többséggel bizalmat szavazott a kormánynak.

Nyilt uccán melbelőtte magát egy volt szubotikai városi tisztviselő felesége

Családi viszály miatt akart megválni az élettől Dulics Károlyné

Feltűnést keltő öngyilkosság történt szerdán a déli órákban Szubotícán. Egy volt városi tisztviselő házsonkatéves felesége férje revolverével a nyilt uccán melbelőtte magát és súlyosan megsebesült.

Dulics Károlyt, a szubotikai kataszteri hivatal tisztviselőjét négy hónappal ezelőtt elbocsátották állásából. A kenyér és állás nélkül maradt tisztviselő otthonába ettől az időtől kezdve megváltozott a helyzet. *Dulics* felesége, aki jómódu szubotikai gazdálkodó családból származik, nem tudta elviselni az egyre nyomasztóbbá váló szegénységet és a jó élethez szokott fiatal asszony gyakran szemrehányást tett férjének. Ezeknek a civakodásoknak a kapcsán régebbi

keletű családi ellentétek is felmerültek, úgyhogy a házastársak között egyre szélesedett az a szakadék, amely végül teljesen elválasztotta őket egymástól.

Három héttel ezelőtt *Dulics* né váratlanul elköltözött a férjétől és egyik barátjához ment lakni, hat éves gyermeküket pedig az anyja gondjaira bízta. *Dulics*, aki állás után szaladgált, a végsőkéig elkésredett felesége lépése miatt és arra kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá. Az asszonyt azt válaszolta, hogy megunta a szegénységet és nincs kedve folytatni a boldogtalan életet. Kijelentette, hogy önállóan akar élni és ebből a célból már érdeklődött is állás után.

Lázár Miklóst választották tokaji képviselővé

A Reggel főszerkesztője fölényes győzelmet aratott Fenyő Miksával szemben

Tokajból jelentik: A tokaji kerületben szerdán képviselőválasztás volt. A kormánypart nem állított hivatalos jelöltet és így a mandátumért pártokivül ellenzéki programmal *Lázár Miklós*, a *Reggel* főszerkesztője és *Fenyő Miksa*, a Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatója harcoltak. A küzdelem a két jelölt között késhegyigmenő személyi harccá éledett, amelynek során a sajtóban és röpiratokban kíméletlenül erős támadások jelentek meg mindkét oldalon.

Vasárnap *Lázár* támogatására több ellenzéki, *Fenyő* Miksa támogatására pedig több kormánypart képviselő utazott le a kerületbe, ahol szerdán teljes rendben, minden incidens nélkül folyt le a választás, amely *Lázár Miklós* fölényes győzelmet eredményezett. *Lázár* már az első turnusoknál ezernél több szavazatelőnyt szerzett és azt végig megtartva, sőt növelve, nagy szótöbbséggel nyerte el a mandátumot. *Lázár* Miklós személyében a magyar újságírásnak egyik legkitűnőbb tagja kapott helyet a magyar törvényhozásban.

»DAMA«
Fehérnemű és
kézimunka szalon

Elcállal női-, férfi- és
gyermekfehérneműt
a legolcsóbb
árban

Monogrammozást és
drukkolást vállaltunk
TOLSTOJEVA ULICA 21
Kenyérgyár ucca

Esőben, szélben, hóban NIVEA-CREME

A szél és a rossz idő, hideg és nedvesség arcából állandóan rendkívül fontos éltető anyagokat vonnak ki és elősegítik ezzel a korai ráncképződést. Bőrének azonban szabad levegőre van szüksége és a Nivea-krém megóvja az időjárás káros behatásaitól. Csak a Nivea-krém tartalmazza a bőrrel azonos Eucerin-et; ezen alapszik hatása is, mert ez megóvja a bőr érzékeny szöveteit a kiszáradástól és elejét veszi a ráncképződésnek. Órizzze meg fiatalos arcát a Nivea-krém mindennapi használatával.

3, 5, 10 és 22 dináros dozisek,
9 és 14 dináros tubusok.

Jugoszláviai lerakat:
Jugosl. P. Belersdorf & Co. d. s. o. l.
Maribor — Meljska cesta 56.

Január 30-ikán dönt Szubotica város a fogyasztási adó kérdésében

Csütörtökön összeül a szabályrendelettervezetet tanulmányozó ankébizottság

A szubotici ipartestület vezetősége kedden este ülést tartott, amelyen a fogyasztási adóról szóló szabályrendelettervezetről tárgyaltak. Az ipartestület vezetősége a legnagyobb részletességgel letárgyalta a szabályrendelettervezetet és határozatot hozott, amely szerint kérni fogják a fogyasztási adó eltörlését az összes élelmiszerekre. Ezzel szemben kéri, hogy a luxuscikkeket kétszeres fogyasztási adóval sújtsák.

Osztojics Szelimir polgármester szerdán összehívta az ankébizottságot, amelynek tagjait az egyes egyesületek jelölték ki. A bizottság január 23-ikán tartja első ülését a városháza kis tanácstermében. A bizottság tagjai: dr. **Manojlović** Vladislav királyi közjegyző, a kereskedők és gyárosok egyesületének elnöke és dr. **Pavlović** Milos, a kereskedők és gyárosok egyesületének titkára, **Hercog** László kereskedő a kereskedők részéről, **Presles** Miskó, **Sokesics** Jerkó és **Futó** Béla földbirtokosok a földbirtokosok

egyesületének részéről, **Kopljović** Nesztó és **Szekely** Luka az állatexportőrök részéről, **Presles** Koloman ipartestületi elnök és **Vuković** Giza ipartestületi titkár, ifjabb **Fiszter** Gusztáv a fémgyártó gyár-
iparosok részéről, **Bukvin** Lojzija a malmosok részéről, **Knapec** Lojzija a vendéglősök részéről és dr. **Evetović** Matija, a javadalmi hivatal főnöke, mint előadó. Az ankébizottság részletesen letárgyalja a szabályrendelettervezetet, továbbá az egyes egyesületek és a szakértők részéről elhangzott észrevételeket és állást fog foglalni az ügyben.

A városi közgyűlést január 30-ikán tartják meg és azon főleg a szabályrendelettervel foglalkoznak. A szabályrendelettervezet közgyűlési tárgyalása a jelek szerint rövid lesz, mert a szabályrendelettervel előzőleg minden egyesület letárgyalja és minden képviselő megkapja nyomatásban és az ankébizottsági ülésen megtehetik észrevételeiket.

Általános megelegetést keltett a hágai konferencia eredménye Maniu és Benes nyilatkozatai az elért sikerről

Bukarestből jelentik: A román kamara kedden ünnepi ülést tartott a hágai konferencia bezárása és az egyezmények aláírása alkalmából. Az ülésen felszólalt **Maniu** miniszterelnök és többek között a következőket mondotta:

— A hágai konferencia valóban a párisi békekonferencia óta a legjelentősebb mű, amelyet a nemzetközi élet létrehozott. A hágai konferencia ugyanis a Young-terv elfogadásával megvalósította a háború utáni Európa teljes gazdasági és pénzügyi újjáéledésének lehetőségét. A Hágában létrejött egyezmények Románia ügyének diadalát jelentik, mert

Hágában teljességgel elfogadták Románia álláspontját.

Erről **Mironescu** külügyminiszter visszatérése után részletesen fog nyilatkozni.

Maniu csak röviden foglalta össze az elért eredményeket, hogy mindenki láthassa, milyen örömmel van Romániának. Románia hadiadósságok fejében semmit sem fog fizetni, hanem a Young-terv alapján még követelnivalója is lesz, még pedig eleinte évente körülbelül kétfélmillió aranyárny, később pedig valamivel több évi egymilliónál.

— Magyarország Romániával szemben való követeléseit — folytatta beszédét **Maniu** — amelyek az optáns-kérdéssel, a Habsburg főherceg birtokainak kisértésével, a magánvasutakkal és hasonló kérdésekkel kapcsolatosan, teljesen elszámoltak és

Romániának semmit sem kell majd fizetnie.

Ez az eredmény minden román várakozás megvalósulását jelenti.

— Ami a magyar és bolgár jóvátételeket illeti, Romániának abban való részeseését tíz százalékról tizenháromra emelték fel, anélkül, hogy ezzel szemben Romániának a többi jóvátételben való részeseését csökkentették volna. Magyarországtól Románia 1943-ig a már előbb megállapított 12 millió aranykoronát kapja, ami pedig a Bulgáriában likvidált vagyonokat illeti, Romániának ezekért 270 millió aranylejt jár, ebből 100 millió a legrovidebb idő alatt. A követelés felét Bulgária közvetlenül fizeti Romániának, a többit pedig a szövetségesek fizetik az általános pénzügyi terv szerint bizonyos évi részletekben.

— **Titulescu** és a román delegációnak sok eszdelend fáradozása teljes sikerhez juttatta a román állás-

pontot, ez az álláspont pedig az, hogy Romániára néző a jóvátételi műveletnek aktív szaldóval kell zárulni, továbbá, hogy az optánsok egy fillérrel sem kaphatnak többet kisajátítás alatt álló birtokaikért, mint a román alattvalók, végül pedig, hogy

Magyarországnak Románival szemben támasztott követeléseit a jóvátételi fizetésekből kell kiegyenlíteni.

Maniu ezután még köszönetet mondott Franciaországnak, amely ezáltal is az egész világ előtt támogatta követeléseit, továbbá Angliának határozottan kedvező magatartásáért, Olaszországnak barátságáért, végül Japannak és Belgiumnak, amelyek meghozták minden áldozatot a román felfogás és követelések érvényesítése érdekében. Az eredmény egyébként annak a nemzetközi tekintélynek és erkölcsi hatalomnak is köszönhető, amelyet a kisantant képvisel. Kétségtelen, hogy a kisantant az európai koncertben erős hatalomnak mutatkozott, amely meg tudta védeni érdekeit. Végül köszönetet mondott **Maniu** a román delegációnak, elsősorban **Mironescu** külügyminiszternek.

Benes nyilatkozata

Prágából jelentik: A **Slovak** interjú közöl **Benes** külügyminiszterrel, aki a hágai konferencia eredményeiről s az optánskérdés megoldásáról nyilatkozott.

— Kijelelhetem — mondotta **Benes** — hogy a hágai konferencia eredményeivel az európai, de főleg a csehszlovák politika szempontjából meg vagyok elégedve.

A háború likvidálása jóformán tökéletesen megtörtént és Európa a politikai kérdések nyomása alól a szízigazi értelmében, legalább egy időre, fel fog lélegezni. Biztosra veszem, hogy ez a nemzetközi politikában kifejezésre fog jutni. A jövőben a nemzetközi politikának gazdasági és pénzügyi kérdései fognak az első helyre kerülni. Amit Csehszlovákia elért, az jelentékeny mérföldjelzőt jelent számunkra. Különösen az a tudat, hogy gazdasági helyzetünk felett nem lebeg továbbra is az addigi pénzügyi kötelezettségek mértéke, országunk számára óriási megkönnyebbülést jelent. Ebben a vonatkozásban a hágai egyezmény a párisi békeszerződések végleges szabályozását is jelenti részünkre. A német-csehszlovák ügyekről szóló egyezmény alapján többek között a huldshini vidéken lévő állami birto-

kokért nem fizetünk semmit, a 750 millió aranyfrankban megszabott felszabadítási illetékből csak a korábbi összeg 25 százalékát fizetjük, a békeszerződésben megszabott összegű terheknek pedig csak egy huszonharmadrészt tartozunk megfizetni. Nagy erkölcsi és politikai eredmény, hogy elértük a magyar és bolgár jóvátételekből való közvetlen részeseedést. Biztosítva van számunkra a további részvétel mindegyikében, ami gazdasági kérdésekben történni fog. Nem kell megfizetnünk a békeszerződésben nekünk juttatott hajóparokot és a Habsburg-vagyonot sem. Biztosítva van a végleges földbirtokreform, minden külföldi befolyástól és minden további esetleges kiadástól mentesen. Delegációnk Párisban a Franciaországgal és Olaszországgal szemben fennálló háború tartozásunk kérdésével is foglalkozott.

A kisantant a keleti jóvátétel kérdésében és különösen a magyar kérdésben mindent elért, amit a Young-tervhez való hozzájárulásának előfeltételéül kikötött.

Szolidaritásunk mintaszerű, együttműködésünk kiváló volt. Most pedig a jóvátételi kérdésben is teljesen kielégítő eredményt értünk el. Ami egykori ellenségeinket illeti, most nem akarok arra rámutatni, amit Hágában veszítettek és amit a jövőben kénytelenek lesznek fizetni. Most csak azt akarom kiemelni, ami részünkről pozitívum. **Osszudski** és én tisztában vagyunk azzal, hogy sikerült elérni a maximumát annak, ami részünkről elérhető volt.

Bulgária is meg van elégedve Hágával

Szófiából jelentik: A hágai megállapodás a bolgár sajtóban teljes megelegetést keltett. A kormánylapok a bolgár álláspont teljes győzelméről írják. A szófiái tőzsdén kedden nagy hossz volt. Főleg az állampapírok emelkedtek, de a részvénypiac is szilárd volt.

Ljaposev miniszterelnök a minisztertanács keddi esti ülésén beszámolt a hágai megállapodásról. Ezzel egyidejűleg a kormányalakítás is szöbakerült. **Najdenov** közügyminiszter és **Dobosenszki** kereskedelmi miniszter felajánlotta lemondását, a miniszterelnök azonban megkérte őket, hogy várják meg a király hazaérkezését.

A lapok egész terjedelmében közlik a bolgár-román megegyezés szövegét. Románia eszerint megszünteti a háborúban lefoglalt bolgár javakra kimondott vagyonzárlatot, aminek ellenében Bulgária százöt millió lejt fizet a lefoglalt javak megváltására. Az összeg első felét az egyezmény ratifikálását követő kilencvenedik napon kell kifizetni, másik felét pedig egy év múlva.

Schober kancellár beszámolója

Bécsből jelentik: A lapok jelentése szerint Schober szövetségi kancellár Bécs felé való utján különböző beszédek során határozottan kijelentette, hogy Ausztriának az eddigi nemzetközi terhektől való megszabadítása fejében semmiféle ellenszolgáltatást nem kell adnia. Schober különösen azt a jelentést cáfolta, amely szerint Ausztria kötelezte magát, hogy 1943-tól kezdődően öt-száz ezer aranykoronás évi részletekben összesen 23 millió aranykoronát fizet. A szövetségi kancellár annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Ausztriának most már sikerülni fog a külföldi kölcsön felvétele.

Szerdán összeült a minisztertanács, amelyen a kancellár részletes jelentést tett a hágai tárgyalásokról.

Nyugdíjalapot létesítenek a kéményseprők

Országos kéményseprő-kongresszus Beogradban

Beogradból jelentik: A beogradai munkáskamara épületében vasárnap és hétfőn tartották meg a kéményseprőegedek évi rendes kongresszusukat. A kongresszuson, amelyen **Prebek** Márkó elnökölt, igen sokan vettek részt az ország különböző részeiből. Az első szónok **Potocsnyák** Avguszt volt, aki a kéményseprőegedek biztosításáról, a nyugdíjalapról, a kéményseprői ipar helyzetéről és a szabálytalan iparüzésről beszélt. Beszéde végén kérte, hogy az ország területén érvényes különböző rendeleteket és törvényeket mielőbb egyesítsék, továbbá, hogy a kéményseprői koncessziókat igazságosan osszák fel. Ezután még többen szólaltak fel, köztük **Nagy** András, aki a dunabánsági kéményseprők nevében mondott beszédet.

A beszédek elhangzása után a kongresszusról hódoló táviratot intéztek Ófelsége **Alekszandar** királyhoz és üdvözlő táviratot küldtek **Zsivković** Petár miniszterelnöknek.

A kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amelyben kéri a szociálpolitikai minisztert, hogy az új ipartörvénybe és a kéményseprői iparról szóló kormányrendeletbe illesszenek be utólag egy szakaszt, amely lehetővé teszi, hogy a kéményseprőegedek hatósági felügyelet mellett nyugdíjalapot létesítsenek. Ilyen nyugdíjalapot minden hánságban kellene létesíteni. Az alapa egy meghatározandó összegnek egy harmadát a segéd, két harmadát pedig a munkaadó fizetné be. A kongresszus még több szakmába vágó kérdéstről hozott határozati javaslatot, amit külön küldöttség nyújtott át a szociálpolitikai miniszternek.

— Külföldön? — érdeklődik Babszy szivszorongva — mi lesz?

— Nagy sikere lesz — feleli a grafológus — sokkal nagyobb, mint például a múlt évben Simon Böskének Párisban...

A szobában nagy csend támadt. A légy zümmögését is meg lehetett volna hallani.

— Mi történik Párisban?

— Megváltják — nevet Winterry — Miss Európá...

Babszy úgy örül, mintha már is Miss Európa lenne, felugrik és a mamája nyakába borul:

— Hallod anyukám, hallod? A mama öszzezsapja a kezét:

— De uram, teremtom, mit fogsz csinálni azzal a rengeteg pénzzel?

Ugy drukkol, mintha attól tartana, hogy a kis szobában nem tudja majd elraktározni a zsákszáma ömlő bankjegyeket.

— Híába, mégis megsegített bennünket a Jézuska. Most még érdekesebb jóslatok következnek.

— Párisban egy kellemetlen incidens történtik Önnel — mondja a grafológus — valaki, aki beleszeret magába erőszakoskodni fog, mindenáron feleségül akarja venni... de komolyabb veszedelem nem fenyegeti. Ellenben...

Itt elhallgatott.

— Nos?
— Jobb lenne nem folytatni...
— De én tudni akarom! — toppantott a lábával a kicsike.

— Csak annyit mondhatok, hogy ha elkerülheti, ne üljön hajóra... a tengeren baj éri... hajótörés... az élete is veszedelemben forog...

Babszy arca elsötétült:
— Én, a tengerész lánya félek a víztől?

A mama persze nyomban kijelenti, hogy a világrt se engedi hajóra a gyermekét. Hogyis ne! Annyit nem ér meg a dolog, hogy Miss Világszépe lesz belőle! Ő beéri a Miss Európással is.

A szeansz véget ért. Winterry egészen kimerült. Özvegy Papsztné elmeséli, hogy a szomszédok mennyire irigykednek rá és azt terjesztik róluk, hogy zsidók... nem mintha szegyélné... ő szereti a zsidókat, de azért rémesek az emberek...

Babszyka odaáll a mesterhez és sugva, halkán kérdi:

— Csak még annyit kedves Winterry ur... hogy ahhoz megyek-e feleségül, akit most szeretek?

Winterry visszasug valamit. Hogy mit? Azt nem árulták el nekünk. De a fekete kislány boldogan mosolygott...

Tamás István

Szent Száva napján impozáns keretek között ünnepli meg Szubotica a jogi fakultás tizéves jubileumát

Mandics Mijo könyvtárigazgató nyilatkozata a főiskola megalapításának körülményeiről

A szuboticei jogi fakultás hétfőn, Szent Száva napján tartja védszent-ünnepét és ez alkalommal ünnepli meg a fakultás megalapításának tizedik évfordulóját is. A jubileum megünneplésére a fakultás dekanátusa megtesz minden előkészületet és a jelek szerint az ünnepély impozáns manifesztáció lesz a fakultás fenntartása mellett. A szuboticei jogi fakultást, mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt el akarták helyezni, sőt az intézmény teljes megszüntetéséről is beszélték, de mindkét tervet sikerült megakadályozni. A város lakossága most a fakultáshoz való ragaszkodása jeléül méltó manifesztációt rendez. Az ünnepély részletes programja még nem készült el és azt csak később közlik a nyilvánossággal.

A Napló munkatársa a jubileum alkalmából szerdán beszélgetést folytatott Mandics Mijó szuboticei könyvtárigazgatóval, aki annakidején minden tekintélyt latba vetette, hogy Szubotica megkapja ezt a nagyfontosságú főiskolát.

— Marinkovics Pavle volt közoktatásügyi miniszter — mondotta Mandics Mijó — tíz évvel ezelőtt személyesen járt ebben az ügyben Szubotican és ő

magá ajánlotta, hogy Szubotican jogi fakultás létesüljön. A kezdeményezés tehát Beogradé. Marinkovics miniszter dr. Nedeljkovics Milorad egyetemi tanárral együtt 1919 telén járt Szubotican. Abban az időben én az összes közép- és elemi iskolák felügyelője és a város tanügyi referense voltam és dr. Matijevis Sztipán akkori főispán-polgármester engem bizott meg a tárgyalások lefolytatásával, teljesen szabad kezet adva az ügyben. Természetes, hogy örömmel fogadtam az eszmét és kijelentettem a közoktatásügyi miniszternek, hogy a városi tanács elfogadja a megütszítő ajánlatot és megfelelő épületet bocsájt a jogi fakultás rendelkezésére.

— A városi tanácsnak referáltam is az ügyről, de nem ment könnyen a dolog, mert többen ellene voltak annak, hogy Szubotican jogi fakultás létesüljön. Végül mégis sikerült a terv és a városi tanács megadta hozzájárulását. Értesítettük a minisztériumot a határozatról és dr. Matijevis Sztipán elutazott az ügyben Beogradba és Noviszadra. Néhány nappal később azután megjelent a szuboticei jogi fakultás alapításáról szóló törvény.

Noviszad és Petrovaradin egyesítése késlelteti a közös költségvetés elkészítését

Dr. Borota Branisláv polgármester nyilatkozata

Noviszadról jelentik: Noviszadon az a hír terjedt el, hogy dr. Borota Branisláv polgármester megrongált egészségének helyreállítása végett hosszabb szabadságra megy. Tekintettel arra, hogy a városi költségvetése még nem készült el, mert Noviszad és Petrovaradin egyesítése még nem intéződött el, a város ügykezelésében a polgármester szabadsága folytán könnyen zavarok állhatnak elő. A Napló munkatársa felkereste dr. Borota Branisláv polgármestert, aki a következőket mondotta:

— Betegszabadságomról elterjedt hírek megfelelőek a valóságnak, amennyiben szándékomban van legközelebb időn belül néhány hetes szabadságra menni, hogy súlyosam megrongált egészségemet helyreállítsam. Orvosaim és elsősorban dr. Adamovics Péra városi tiszt főorvos megállapította, hogy idegeim erősen megrongált állapotban vannak. Egyelőre visszatart az, hogy a város költségvetése még nem készült el és lelkiismeretemmel nem tartom összegezethetőnek azt, hogy ennek a kérdésnek a rendezése előtt vegyem ki szabadságomat. A költségvetés Noviszad város szempontjából már nagyrészt elkészült, de az ország

uj közigazgatási felosztásáról szóló törvény értelmében ez nem elegendő, mert 1930. évre már az egyesített Noviszad-Petrovaradin városok költségvetését kell elkészíteni. A törvény elrendelte az egyesítést, de annak végrehajtását a belügyminisztériumra bízta. A belügyminisztérium erre vonatkozólag még mindig nem adott ki rendeletet és ezért nem egységesíthetjük költségvetéseinket sem, bár értesüleim szerint Petrovaradin önálló költségvetése is teljesen elkészült. Mi a noviszadi költségvetést elkészítjük, a városi tanács elé terjesztjük és betekintés végett kifüggesztjük. A törvény értelmében legalább két hétig kell közszemlére tenni a költségvetést és erre az időre tervezem a szabadságomat is. Ha azonban időközben megtelepül a két város összekapcsolásáról szóló szabályrendelet, akkor elhalasztom utazásomat, ellenkező esetben pedig már a legközelebbi napokban megkezdem szabadságomat.

A város egyes hivatalai már elkészítették költségvetési javaslatukat és a főszámvevői hivatal is befeljezte Noviszad város költségvetésének előkészítését, amelyet azonban nyomatásban nem adnak ki, mert a

költségvetés csak ideiglenes. A városi tanács legutóbbi ülésén foglalkozott azzal az eshetőséggel, hogy a két város egyesítéséről szóló rendelet késése miatt megtörténhet, hogy az együttes költségvetést nem tudják idejére elkészíteni, közszemlére tenni és letárgyalatni a városi kiszélesített tanáccsal. Eppen ezért felmerült az a terv, hogy Noviszad város költségvetését mindentől függetlenül letárgyalják és közszemlére helyezik és felszólítják Petrovaradin várost, hogy hasonlóképpen járjon el a költségvetés tervezetével. A városi tanács a legközelebbi napokban erre vonatkozólag kérdést intéz a báni hivatalhoz, hogy a külön-külön való kifüggesztést engedélyezik-e.

Ki a gyujtogató?

Felmentettek egy tavankuti cipészt a gyujtogatás vádjá alól

A szuboticei törvényszéken szerdán tárgyalta Bozsics Milán törvényszéki elnök ötös bírói büntetőtanácsa a gyujtogatás büntetével vádolt Németh József tavankuti cipész büntijét. A vád szerint Németh 1929 év október 28-án felgyujtotta Bischof Éva csikeriali földművesasszony házáat.

A vizsgálati fogságban levő vádlott előadta, hogy ártatlannak érzi magát az ellene emelt vádban. Bischof Évával közel tíz évig együtt élt. Ő végezte a házban a teendőket, vezette a kis gazdaságot és az asszony dr. Miladinovics Radivoj királyi közjegyző előtt írást is készített, amelyben halála esetére reá ruházta két hold földjének és házának használatát. Múlt év január 7-ikén összeveszték és a veszekedés hevében ő megszurta az asszonyt. Ezért a törvényszék el is ítélte hathavi börtönre. Amikor ezt a büntetést kitöltötte és visszament a faluba az asszonyhoz, az elűzte és nem akarta befogadni. Ő akkor más szállást vett egy asszonynál és ott lakott. Október 28-án, amikor Bischof Éva háza kigyulladt, ő a Sokesics Pajo-féle tavankuti kocsmában ivott két ismerősével. Ott igen sok bort fogyasztott és részegen tért haza szállására. Annnyira részeg volt, hogy ruháit sem tudta levetni s háziasszonya vetkőztette le. Éjszaka megjelentek a csendőrök, akik megkötözték, a laktanyába vitték és ott azt mondták, hogy ő gyujtotta fel Bischof Éva házáat. Ő ezt tagadta, de bántalmazták és kénytelen volt magára venni azt, hogy ő a gyujtogató. A valóságban azonban a tüzről semmit sem tudott, mert amikor a ház kigyulladt, több kilométer távolságra volt a tűz színhelyétől.

A vádlott után a bíróság kilenc tanut hallgatott ki. Ezek között volt Bischof Éva, a károsult, aki elmondotta, hogy a vádlottal kilenc évig együtt élt, de az nagyon iszákos és erőszakos ember volt. A kérdéses napon együtt ültek a szobában, ő, a leánya és a kisgyermek. Epen lefeküdni készültek, amikor az egyik határőr bezörgött az ablakon és kiáltott, hogy jöjjenek ki, mert ég a ház. A ház egészen a határszélén áll és a határőrök vették észre a tüzet. Ők rögtön kiutottak és azonnal a határőrökkel együtt hozzáfogtak a tűz eloltásához, ami sikerült is, úgyhogy a nádasstető alig két ónyire égett le. A ház nem volt biztosítva. Másnap találtak ott, ahol a tűz kigyulladt, két szalmacsövöt. Az egyik bent volt még a nád között, a másik lecsuszott a földre. A tűz két helyen keletkezett. Amikor a csendőrök ajítotték s megkérdezték tőle, mit gondol, ki lehetett a gyujtogató, azt felelte, hogy nem tudja, hogy ki lehetett, de neki csak egy haragosuk van és ez Németh József. Az asszony leánya, Fátó Éva Szerencsés Ferencné hasonlóan adta elő az esetet. Somogyi Istvánné tanu azt mondotta, hogy egy időben hallotta, amikor a vádlott azt híresztelte:

— Majd szétugrasztom én azokat a darazsakat és az öreg darazsat kipörköltöm.

A tanuk kihallgatása után az elnök berekesztette a bizonyítási eljárást, mind a kilenc tanut megeskette, majd elhangzottak a perbeszédék. Makszimovics Szvetisláv államügyész fenntartotta a vádat. Igaz, hogy közvetlen bizonyíték nincs, azonban súlyos indicumok mutatnak arra, hogy a vádlott követte el a gyujtogatást. Doljanin Sztipán védő kifejtette, hogy egyáltalán nem merült fel bizonyíték a vádlott bűnössége mellett. Az tény, hogy kilenc évig élt az asszonnyal és az ráirta a vagyonra használatát, ami még most is, bár az asszony visszavette azt, egyoldalulag érvényben van, bizonyítja, hogy nem bántathott vele rosszul és az esetleges gyujtogatással önmagát károsította volna meg. Felmentést kért.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, amely szerint a vádlottat bizonyítékok hiányában felmentette és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. Az ügyész jogorvoslatot jelentett be az ítélet ellen.

A becskerekeli iparosok álláspontja az önálló iparkamara kérdésében

Az ipartestület vezetősége vasárnapra közgyűlést hívott össze

Becskekről jelentik: A becskerekeli ipartestület vasárnap közgyűlésre hívta össze tagjait. A közgyűlésen kellett volna állásfoglalni a közös vagy külön kisipari kamara kérdésében. A közgyűlést azonban határozatképtelenség miatt nem lehetett megtartani, mire Vukov Jęfta elnök kijelentette, hogy a közgyűlést jövő vasárnap, január 26-ikán tartják meg, tekintet nélkül a megjelentek számára. Ezután Eckstein János gyáros indítványozta, hogy tartsanak konferenciát és vitassák meg előzetesen a kamarai rendszer kérdését. Az indítványt elfogadták, mire Eckstein János részletesen indokolta azt az álláspontját, hogy az iparosság érdekei kívánják meg a közös kamara megtartását.

— Öngyilkosságot követ el a becskerekeli iparosság, ha a külön kamara mellett foglal állást — mondotta. — mert gondolni sem lehet arra, hogy Becskereken is állítsanak fel külön iparos kamarát. A becskerekeli közös kamara mindig teljes erővel képviselje az iparosságot és sokkal több előnyt jelentett az iparosok szempontjából, mint a külön iparos kamara jelentene. Ha az iparosok a külön kamara mellett foglalnak állást, azzal azt érhetik el, hogy a meglévő kamarát elvesztik, újat pedig nem kapnak helyette.

Ezután Vukov Jęfta ipartestületi elnök szólt fel. A külön iparos kamara mellett nyilatkozik. Helytelenül Eckstein Jánosnak azt a megállapítását, hogy a külön kamara melletti állásfoglalás öngyilkosság lenne. Éppen ellenkezőleg a külön kamara a felszabadulást, önállóságot jelentené. Szlavonbórdoban nemrég országos iparosgyűlés volt, amelyen az egész ország

iparossága képviseltette magát. Ezen a gyűlésen a szlovéniai kiküldöttek kivételével az egész ország iparossága a külön kamara mellett foglalt állást. Sőt maga Zsivkovic Petár miniszterelnök, akhez az ipartestületek gyűlése után küldöttséget vezettek, kijelentette a küldöttség előtt, hogy az iparosok ügyével senkisésem tud annyira törődni, mint maguk az iparosok, tehát a miniszterelnök is a külön iparos kamara felállítását tartja helyesnek.

Utána Berberszki Nikola szólt föl, aki szintén az önálló iparoskamara mellett foglalt állást. Részletesen kifejtette, hogy a kereskedők és iparosok érdekei milyen nagy mértékben ellenkeznek, úgyhogy egy kamarában az iparosság érdekei a többségben levő kereskedők érdekei mellett háttérbe szorulnak. Így például a kereskedők érdeke az, hogy olcsó külföldi árut minél nagyobb mértékben hozzanak be, az iparosoké pedig az, hogy a külföldi áruk behozatalát megnehezítsék és ezzel a belföldi ipart jelentékenyen megerősítsék.

Malbaski Dusan, a becskerekeli kamara alelnöke a közös kamarai rendszer fenntartása mellett szólt fel. A külföldi iparcikkék beözönlése ugyanolyan mértékű maradna akkor is, ha külön iparos kamarák alakulnának.

Végül Tóth Ferenc szólt föl, hangsúlyozta a szóbanforgó kérdés nagy fontosságát és felhívta az iparosokat, hogy a vasárnapi közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Ezután Vukov Jęfta elnök az értekezletet bezárta.

HIREK

— Tisztelegő látogatások a bálnán. Noviszadról jelentik a báni sajtóiroda: Dunjics Radoszláv bálnán szerdán dr. Csirics Irinei püspök és Djokics Gyuro tábornok-hadseregparancsnok tettek tisztelegő látogatást.

— A dunabánsági vendéglősök küldöttsége a bálnán. Noviszadról jelentik a báni sajtóiroda: Dunjics Radoszláv bán szerdán fogadta a dunabánsági vendéglősök egyesületének küldöttségét, amely üdvözölte és arra kérte a bánt, hogy támogassa az egyesület tagjainak ügyeit. Dunjics Radoszláv bán a következőket mondotta: »Köszönöm üdvözlőteteket s közlöm önökkel, hogy nyugodtan hazamehetnek, meg lehetnek győződve arról, hogy jogos kéréseiket mindig teljesíteni fogjuk és igaz érdekeik itt mindig támogatásra találhatnak. Önök teljesítésként otthunokban polgári kötelességeiket, mi pedig örökdíj fogunk, hogy a polgárságot semmiféle jogtalanság ne érje, de ügyelünk arra is, hogy vajjon azok teljes mértékben teljesítsék azokat a kötelességeket, amelyeket az ország érdekei megkívánnak.« Dunjics Radoszláv bán ezután közölte a küldöttség tagjaival, hogy a jövőben személyesen jelentsek neki, ha az állami hivatalnokok részéről szabálytalanságokat tapasztalnak és minden indokolt esetben el fog járni a vétkesek ellen.

— Megkezdte működését a báni sajtóiroda. Noviszadról jelentik: A dunabánsági báni sajtóiroda Dunjics Radoszláv bán kívánságára szerdán délután megkezdte működését. A sajtóiroda vezetője Kupuszarevics Szevjan inspektor, a dunabánsági hivatalos lap szerkesztője. A sajtóiroda jövőben hivatalos közléseket ad ki mindenről, ami a báni hivatalokban, vagy pedig a bánság területén történik. A sajtóiroda célja, hogy a bánság egyes osztályainak közléseit kiadja és a közvélemény megbízható pontos tájékoztatásáról gondoskodik. Az iroda szerdán délután öt órakor kezdte meg működését és a noviszadi újságírók ez alkalommal üdvözölték a sajtóiroda vezetőjét és tisztviselőit.

— Új községi végrehajtó Novitbejejen. Becskerekéről jelentik: Dr. Dzsurgurki Mladen becskerekeli járási főszolgabíró Balog János novitbejei községi végrehajtót állásfölt felmentette és helyére Timoten Aleksza srpszkitbejei községi írnoket nevezte ki.

— Belkattak az új torzsal református lelkészt. Torzsalról jelentik: Kedden ünnepélyes keretek között káttak be stallumába Nagy Lajos torzsal református lelkészt. Nagy Lajos eddig Csehszlovákiában működött és a torzsalai onnan hívták meg hitközségük élére.

— Februárban tartják meg Prágában a legközelebbi kisanantkonferenciát. Prágából jelentik: Felhivatalos jelentés szerint a kisanant külügyminiszter a hágai tanácskozások folyamán megállapodtak, hogy februárban megtartják Prágában a kisanantkonferenciát. Ez lesz a kisanant külügyminiszterének évi szokásos összejövetele. A prágai konferencián természetesen a hágai megállapodásokról és különösen a Magyarországgal kapcsolatos kérdésekről lesz szó.

— Változások Zagreb képviselőtestületében. Zagreből jelentik: Öfelsége Alekszandar király a zagreb városi képviselőtestületben nagyobb változásokat eszközölt. A képviselőtestület négy tagját, Werner Ivánt, a husiparosok szövetségének elnökét, dr. Karlovics Dávid egyetemi tanárt, dr. Prebeg Vladimir ügyvédet és Hupi Ferenc bankigazgatót Öfelsége felmentette tisztviselőktől, helyükbe pedig dr. Vrbancics Milánt, a kereskedelmi kamara elnökét, Batlics Ivánt, a vendéglősök szövetségének elnökét, Scheiz Dragutin mérnököt, a mérnökakamara elnökét és Heimert Karló nagyiparos nevezte ki. A megüresedett alpolgármesteri állásra Machnik Antont, az érseki uradalom igazgatóját neveztek ki.

— Lemondott a spanyol pénzügyminiszter a pezeta zuhanása miatt. Madridból jelentik: Sotelo pénzügyminiszter a pezeta ársuhanása miatt lemondott. Az új pénzügyminiszter gróf Los Andes gazdaságiügyi miniszter lett.

— Feloszlatták a japán országgyűlést. Londonból jelentik: A japán országgyűlést császári leirattal feloszlatták és az általános választásokat február 20-ra tűzték ki. A kormány szózatában arra hivatkozik, hogy mint kisebbségi kormány szükségét érzi annak, hogy megismerje a nemzet akaratát és tisztázza a politikai helyzetet.

— Hatszáz évre ítélték egy olasz falu száznegyven lakosát. Palermóból jelentik: A palermói büntető-törvényszék háromhavi tanácskozás után most befejezte az utóbbi évek legnagyobb maffia-pörének tárgyalását. A pörnek közel kétszázötven vádlottja volt, valamennyien Bagheria község lakosai, akik éveken át rablótámadásokból és zsarolásokból éltek. A maffiaszervezet száznegyven tagját két-tizenegyeven büntetőre ítélték. A kiszabott büntönbüntetése összesen több mint hatszáz év. Nyolcvannegy vádlottat bizonyítékok hiányában felmentettek. Tizenegy vádlottat teljesen rehabilitáltak. A nagy pör már másfél év óta húzódik és közben öt vádlott meghalt a vizsgálati fogságban.

Diáksztrájk tört ki két spanyol egyetemen

Nagy rohamra készülnek Primo de Rivera ellenségei

Madridból jelentik: A kormány ellenségei nagy rohamra indulnak Primo de Rivera ellen. A murciai és szalamankai egyetemeken szerdán reggel általános diáksztrájk tört ki. A madridi központi egyetemen és az orvosi fakultás épületében verekedtek, mert a diáksztrájk csak egy része akart sztrájkolni. Madrid uccáin nyíltan osztogatják a cédulákat a kormány ellen. Egy kávéházban százával osztották ki a röpiratokat, de a rendőrség még nem tudta kinyomozni, hogy hol nyomják azokat.

A segóviati leleplezett összeesküvés következtében

halálós kimeneteli párbaj volt. Két tüzértisztet és két polgárt tartóztattak le Segóviában, akikről kiderül, hogy összeesküvést szöttek Primo de Rivera megbuktatására. A foglyokat a katonai fogházba vitték. Egy tüzértiszt kapitány kinyomozta, hogy egy fiatal hadnagy árulta el az összeesküvést, mire provokálta a hadnagyot. Kedden este folyt le a pisztolypárbaj a legszigorubb feltételek mellett, tíz lépésről löttek egymásra az ellenfelek. A kapitány golyója sziventalálta a hadnagyot, aki holtan esett össze, de a kapitány is súlyosan megsebesült. A véres párbaj híre még jobban felizgatta Madrid lakosságát.

A milliós postalopás tettesei a semmitőszék előtt

Helybenhagyták Taffe József és két büntőrsa büntetését

Noviszadról jelentik: A semmitőszék szerdán foglalkozott Taffe József, Luckmann Mihály és Bicsanics Antun noviszadi lakosok bűnperével. Taffe József és két társa, mint ismeretes, 1928 október 2-ikán az 5911. számú szombori személyvonat postakocsijából elloptak három pénzeslevelet tartalmazó zsákok, amelyekben közel egymillió dinár volt.

A gyanu azonnal Taffe József volt postai kezelőmunkásra irányult, aki hasonló bűncselekmények miatt már többször volt büntetve. Rakics Radenko főkapitányhelyettes, mihielyt a postarablást jelentették, azonnal detektíveket küldött Taffe lakására, ahol megállapították, hogy Taffe a postarablás elkövetéséig odahaza volt, azóta eltűnt. Rakics főkapitányhelyettes megállapította, hogy Taffe és büntőrsai a közelben rejtőzködhetnek, mert abban az időben nem ment vonat, amelyen megszökhettek volna. Nyomban értesítették a környékbeli rendőrségeket, amelyek egy órával a lopás felfedezése után már talpon voltak és keresték Taffe-t, aki Karlovca menekült s onnan másnap gyalog visszatért Petrovaradinba, ahol ruhásmestert vásárolt és elment Kamenicára, a Fruska Gora vendéglőbe, ahol pezsgős mulatságot rendezett.

Taffe több leány társaságában mulatott, amikor a kamenicai csendőroök megjelentek a korcsmában és Taffe-t elfogták. Taffe-t a noviszadi rendőrségre vitték, ahol beismerő vallomást tett és kijelentette:

— Nem bánom, hogy elfogtak, de legalább egy napig milliósom voltam.

Elmondotta, hogy Bicsanics Antun szlovéniai származású vasuti munkással és Luckmann Mihály noviszadi fűtőházi géplakattossal Futakon felkapaszkodtak a Szombor-noviszadi személyvonat postakocsijának

hágesőjára és így tették meg az utat Veternikig. Közben a postakocsi ablakán keresztül látták, hogy a postakocsi kalauza egy pillanatra a postakocsi mellékhelyiségébe ment. Ezalatt Taffe álkulccsal kinyitotta a postakocsi ajtaját és kiemelt az ajtóhoz támasztott postaszákok közül háromat. Ugyanílyen módon ismét bezárta az ajtót, zsákmányával átugrott a postakocsi elé kapcsolt szeneskocsira, ott késsel felbontotta az egyik zsákok, annak tartalmát kiürítette, zsebébe gyömöszölte és Veternik állomásánál leugrott a kocsirol és Bicsanicsal eltűnt a sötét és sűrű erdőben, ahol a másik két zsákok is felbontotta. Bicsanicsnak a tizenhárom pénzeslevélből egyet átadott és abban 12.000 dinár készpénz volt. Luckmannak egy 17.000 dinárt tartalmazó pénzeslevelet adott. Taffe ezután Petrovaradinban 2.200 dinárért új ruhát vásárolt, majd egy revolvert szerzett be és Kamenicára ment, ahol a korcsmában a csendőroök elfogták.

A noviszadi törvényszék büntetőtanácsa Taffe-t hatévi börtönrre, Bicsanicsot és Luckmann-t, mint büntőrsákat jelenként másfélévi börtönrre ítélte.

A noviszadi felelővitei bíróság Taffe és Luckmann büntetését helybenhagyta, míg Bicsanics büntetését háromévi börtönrre emelte fel. Luckmann megnyugodott, Taffe és Bicsanics semmisségi panaszt jelentettek be. Hasonlóképpen semmisségi panaszt jelentett be Damjanovics Dusan államügyész is.

Igy került a postalopás ügye szerdán a noviszadi semmitőszék elé, ahol dr. Dimics Alekszander semmitőszéki elnök büntetőtanácsa tárgyalta.

A semmitőszék indokainál fogva helybenhagyta a felelővitei bíróság ítéletét és a benyújtott semmisségi panaszokat elutasította.

— Felhívás a francia klub tagjaihoz. A szubotocai francia klub felkéri tagjait, hogy csütörtökön délután feltétlenül jelenjenek meg a klubban a bál belépőjegyek átvétele végett. Egyben kéri a vezetőség azokat, akik jelmezt rendeltek, hogy szintén jelentkezzenek csütörtökön, mert valószínű, hogy a jelmezek erre a napra megérkeznek.

— Nem bocsájtanak ki meghívókat a szubotocai zsidó nőegylet január 25-iki báljára. A szubotocai zsidó nőegylet és népkonyha, mint jelentették, január 25-ikén rendezi idei bálját, amely a jelek szerint a szubotocai szegény egyik legnagyobb sikerű és lehangulatossabb mulatságának ígérkezik. A rendezőség közli, hogy a bátra nem bocsájtanak ki külön meghívókat, azonban mindenkit szívesen látnak. A tánczenét Kalocsai Zoli közkedvelt dzsesszbendje fogja szolgáltatni s ez a körülmény már egymagában is biztosíték arra, hogy a táncolni vágyó fiatalság jól fogja magát érezni a nőegyleti bálon.

A szép haj a nő legszebb ékessége

A tudomány ma a **NIGROCAPIN** a legjobb és legökölőbbül megerősítő és leggyorsabb hatású hajfestő. Egy festés 2-3 hónapig elegendő. Állandó csodaszép színt kölcsönöz. Fekete és barna színben kapható. Egy garnitúra ára postán küldve 70 dinár. — Gyárja és szállítója

Joánovits T. Simon, gyógyszerész, Debeltacska 10

— A noviszadi mezőgazdasági egyesületek szövetségének új taggyűlése. Noviszadról jelentik: A szerb mezőgazdasági egyesületek noviszadi szövetségének választmánya szerdán ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a szövetség tagjai sorába felveszik az úatovszki-drenovaci, goszpodjincei, besenovaszeli és a szlankameni szerb földművelőegyesületeket, valamint a tordai mezőgazdák fogyasztási szervezetét.

— A párisi Kossuth-koalíció ülése. A Havas-ügy-nökség jelenti Párisból: Az ugynevezett Kossuth-koalíció hétfőn este Linder Béla elnöklétével ülést tartott. Az ülésen mintegy százan vettek részt, köztük Godard francia szenátor, volt miniszterelnök, Moutet szocialista képviselő, továbbá Hoffmann Ottó, Bota, az Emberi Jogok Ligája magyar osztályának elnöke, valamint magyarországi és északfranciaországi bányászok megbízottai. Painlevé, Herriot és Paul Boncourt rokonszenyűk nyilatkozatát küldték a gyűlésre. Linder, Bota és Hoffmann Ottó beszédeikben erősen támadták a jelenlegi magyar kormányrendszert és felszólítottak minden hazájához hű magyart, hogy egyesüljenek a magyar nép felszabadításáért és a hatalmat, valamint az ország sorsának intézését juttassák a nép kezébe. A beszédekben kifejtett határozati javaslatokat a gyűlés egyhangulag elfogadta.

— Csütörtökön befejezi működését Noviszadon a kereseti adókvetőbizottság. Noviszadról jelentik: Az állami adóhivatal mellett működő városi kereseti adókvető bizottság, amelynek Miskov Ljubomir járási adóhivatali főnök az elnöke, csütörtökön befejezi működését és ezzel az 1929. évi kereseti adókvetések véget érnek. Csütörtökön, az utolsó napon a lapterjesztők, újságírók és újságárosok kereseti adóját tárgyalják.

— Ingyen szállást kapnak Szubotocán a munkát kereső munkanélküliek. A munkáskamara szubotocai kirendeltsége a következő közleményt adta ki: Munkanélküli munkások, akik Szubotocára jönnek és nincs lakásuk, ingyen szállást kaphatnak a munkásszállóban. Ilyen esetben jelentkezni lehet a munkáskamara szubotocai kirendeltségénél I. kör, Wilsonova uca 6/b., az udvarban, a nyilvános munkásszerve kirendeltségénél IV. kör, Harambasiceva uca 31. szám, a munkás otthonban VI. kör, Tolsztojeva uca 18. szám naponta este 6 és 8 óra között és az ügyeletes rendőrbiztosnál, városháza II. emelet 104. számú szoba.

— A fűszerkereskedők egyesülete díjazta a kiállított kereskedőknek az adóvalomási íveket. A felsőbácskai fűszerkereskedők egyesülete értesíti a kereskedőket, hogy a kereskedők részére az egyesület irodájában díjazatlanul kiállítják a forgalmi és kereseti adóvalomási íveket. Az egyesület figyelmezteti tagjait, hogy a vallomási íveket február 5-ikéig kell benyújtani az adóigazgatóságnál.

— Zsarolásért háromhavi fogházra ítélték a parabutyi pénzhamisítás egyik gyanúsítottját. Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán tárgyalták Komnenov Ilija sztanisicsi lakos zsarolási bűnügyét. Komnenov, aki ellen a parabutyi pénzhamisításból kifolyólag is eljárás folyik, háromszáz dinárt zsarolt ki Berger Adolftól, a ervenkai cukorgyár inspektorától. Berger Sztanisicsen járt, hogy a cukorrépaterméket kifizesse és az igénylők között volt Komnenov anyja is, aki szintén megkapta pénzt. Az asszony azonban látta azt állította fiának, hogy kevesebbet kapott, mint amennyi járt volna, mire az felkereste Bergert és késsel fenyegette meg, ha nem fizet még 300 dinárt. Berger zorult helyzetében odaadta a pénzt, majd feljelentést tett a rendőrségen, amely megindította az eljárást. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Komnenovot háromhavi szigorított fogházra ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg a vádlott gondolkodási időt kért.

ELIDA Favoris SZAPPAN

TÖZSDE

Zürich, jan. 22. (Zárlat.) Beograd 9.12 háromnegyed, Páris 20.32 háromnegyed, London 25.18 egynyelcad, Ne. .york 517.35, Brüsszel 71.075, Milánó 27.08, Madrid 67.10, Amszterdam 69, Berlin 123.60, Bécs 208, Szófia 3.74, Prága 7.28, Varsó 58.025, Budapest 90.50, Bukarest 3.07 ötnyelcad.

Zagreb, jan. 22. (Zárlat.) Páris 221.77—223.77, London 275.63—276.43, Ne. .york 56.49—56.69, Brüsszel 787.50—791.50, Zürich 1094.40—1097.40, Milánó 295.17—297.87, Amszterdam 22.77.50, Berlin 13.53.50—13.56.50, Bécs 796.28—799.28, Prága 167.28—168.18, Budapest 9.90.28—9.93.28.

Beogradli értéktőzsde, jan. 22. (Zárlat.) Hétszázalékos államadósági kötvény 89, négyszázalékos agrárkölcsönkötvény 52—51, Ratna steta prompt 439, február 28-ra 414—412, március 31-re 416.50—415.50, Narodna Banka 8240—8230 dinár.

Beograd, jan. 22. (Zárlat.) Páris 223.77—221.77, London 276.43—275.63, Zürich 1097.40—1094.40, Milánó 297.80—295.80, Berlin 135.65—135.35, Bécs 7.9931—7.631, Prága 168.18—167.38.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 22. Buza bácskai 77 kilós 205—207.50, bácskai 78 kilós 207.50—210, felsőbácskai 78 kilós 207.50—212.50, hajó Tisza 78 kilós 210—215, débánati 77 kilós 190—192.50, felsőbácskai 78 kilós 202.50—205, szerémi 76 kilós 195—197.50, szerémi 77 kilós 197.50—202.50. Árpa bácskai és szerémi 63—69 kilós 125—130. Zab bácskai és szerémi 142.50—145. Tengeri bácskai garantált minőség 102.50—105, bácskai 102.50—105, bácskai II. 107.50—110, bácskai III. Duna 115—117.50, bácskai IV.—V. 120—125, bácskai szárított 117.50—122.50, bánáti Duna III. 115—117.50, bánáti Begej III. 115—117.50, szerémi garantált minőség 102.50—105, szerémi 107.50—105, szerémi II. 107.50—110, szerémi Duna III. 115—117.50, szerémi szárított 117.50—122.50. Liszt: 0gg és 0g bácskai 330—340, kettős 205—305, ötös 245—250, hatos 185—190, hetes 145—155, nyolcas 112.50—115. Korpa bácskai, szerémi és bánáti jutásakokban 90—95. Irányzat: állandó. Forgalom: 129 vagon.

Chicagol terménytőzsde, jan. 22. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza március (124.575) 124 hétnyelcad, május (128.125) 128 hétnyelcad, július (130.125) 130 hétnyelcad. Tengeri március (90.25) 90 egynyelcad, május (93.625) 93 egynyelcad, július (95.625) 95 egynyelcad.

— A felsőbácskai fűszerkereskedők egyesületének társasvacsorája. A felsőbácskai fűszerkereskedők egyesülete január 25-ikén, szombaton este fél kilenc órakor Horváth Lajos vendéglőjében társasvacsorát rendez. Az egyesület vezetősége kéri a kereskedőket, hogy részvételüket szombaton délig az egyesület irodájában bejelenteni szíveskedjenek.

Sanatorium Gutenbrunn, Baden bei Wien. Ideális téli és tavaszi tartózkodási hely, védett fekvés, minden kényelmet, legmodernebb orvosi berendezés, sziváramlás, diétás kurák, kénforró fürdők, Zander-terem.

— Hattavi fogház gondatlanságból okozott emberölésért. Szerdán délelőtt a szubotocai törvényszéken dr. Klunics Martin mint egyes büntetőbíró érdekes bűnügyet tárgyalt. A per vádlottja Kurfisch Péter huszonhárom éves bajsai gazdasági szolgáló volt, aki ellen az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés vádját emelte. A vád szerint Kurfisch 1929 szeptember 8-ikán a tanyáról lóháton jött be Bajsára és a főútcán elgázolta Makán Anna hatvanöt éves földművelőasszonyt, aki agyrázkódást szenvedett és meghalt. A vádlott előadta, hogy a szerencsétlenségről nem tehet, a ló valamitől megijedt és vadul száguldanival kezdett. Ő mindent megtett, hogy a lovat megfékezze, de ez nem sikerült. Körülbelül öt lépésnyi távolságra maga előtt látta Makán Annát és kiáltott is rá, de már nem lehetett elkerülni a szerencsétlenséget. A ló feldöntötte az asszonyt és rátaposott. Rögön orvost hívtak, aki azonban már nem tudott segíteni. A bíróság több tanút hallgatott ki, akik elmondották, hogy a szerencsétlen asszony épp be akart menni házába, amikor Kurfisch lova elgázolta. Hogy történt-e figyelmeztetés a vádlott részéről, azt nem tudják, mert nem is figyeltek rá. A bizonyítási eljárás befejezése után dr. Klunics Martin bíró meghozta ítéletét, amely szerint bűnszék mondotta ki a vádlottat a büntetőtörvénykönyv 170-ik szakaszába ütköző gondatlanságból okozott emberölés büntetéseben és az enyhítő körülmények figyelembevételével hattavi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

— A sanremói sakverseny ötödik fordulójának. Sanremóból jelentik: A nemzetközi mesterverseny ötödik fordulójában Spielmann győzött Knoch ellen, Niemzovics legyőzte Achst és Yates megnyerte Rami elleni játszmáját. A Montecelli—Bogolubov, Tartakow—Vidmar és Aralno—Gruu partik remisvel végződtek, a Colle—Rubinstein és Aljechin—Maróczy játszma pedig függőben maradt. Aljechin megnyerte Vidmar elleni függőpartiját és Niemzovics remisre végzett Tartakow elleni függőjátékjában.

SPORT

Ófelsége a király dija a legjobb külföldi versenyzőket vonzza a blédi versenyekre

A jugoszláv téli sport-versenyzők szorgalmasan készülődnek

Blédből jelentik: A január 29-iki nemzetközi téli sportversenyek méretei egyre nagyobb arányokban bontakoznak ki. A jelentkezési határidő csak egy hét múlva jár le, de már is tömegesen érkeztek be nevezések a külföldi hírneves versenyzőktől.

Ófelsége Alekszandar király, aki a legfelsőbb védnöke a versenyeknek, értékes díjat tűzött ki a győztesnek, ami nagymértékben fokozta az érdeklődést a ver-

senyző küldte be nevezését, közöttük Ruud (norvég), Nemeczki (csehszlovák), Müller (német) és a többi más nagy hírtelű nemzetközi híresség.

Az utóbbi napokban Szlovéniában több versenyt bonyolítottak le, amelyen a blédi versenyekre készülő jugoszláv sielők vettek részt. A terepviszonyok a Bohinjénkor a versenyre a talaj teljesen rendbe jött.

A Plancian 16 kilométeres távon *Rezek* (Illírja)

— **Feljegyzés. Grabinski Mancika Malldjos és Pol-lacsek** Sándor Kriva-Bara, **legyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

Koronahonok többet érnek, Legmagasabb árat fizet. Szeles Bank, Sombor.

Vetőmagtisztító gépeket vásárolt a földművelésügyi miniszterium. A hivatalos körök támogatása a vetőmagtisztítóállomások felállításával kapcsolatban mindinkább nagyobb és pozitív formában nyilvánul meg. Dr. Frangos Oton földművelésügyi miniszter tudvalevőleg programba vette oly törvény meghozatalát, amely szerint kizárólag tisztított és nemesített vetőmag legyen elvethető. Ezt a nagyarányú programot megvalósítandó, a földművelésügyi miniszterium már néhány vetőmagtisztító gépet szerzett be és bocsátotta egyes Agrarna Zajednicák rendelkezésére. Ujabbán a szkopjei Agrarna Zajednica kapott a miniszteriumtól két Petkus-vetőmagtisztító gépet, amelyek szállítására és felszerelésére a noviszadi Bárdos és Brachfeld cég kapott megbízást.

Ne kinezsa gyermekeit a közön-séges, nyúlós csukamájolajjal, mondják ma már általában, akik a felséges izü

JEMALT ot,

amely csukamájból és malátából készül, — megizlelték. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában

1/2 csomagban 2: dinár, nagy csomagban 4: dinár

— **Mulatságok Novivrháson.** Vrhászról jelentik: A novivrházi kereskedők és iparosok egyesülete február 8-ikán a Greifenstein szállóban bált rendez. — A vrhászi lovasságot január 25-ikén a Kaszinó ter-
meiben rendez meg szokásos farsangi mulatságát.

— **Aranyvadászat.** Vrhászról jelentik: Bayer Fülöp novivrházi gazdálkodó és felesége, született Epphardt Katalin a napokban ünnepelték házasságuk ötvenedik évfordulóját. A jubiláló házaspárt meleg ün-nepésben részesítette a község lakossága.

— **A csurugi Népkör új vezetősége.** Csurugról jelentik: A csurugi Népkör a napokban tartotta meg tisztújító közgyűlést, amelyen az elnöki jelentés elhangzása után a következő új vezetőséget választották meg: elnök Gyetvai Péter, alelnök Palásty Ferenc, jegyző Hejecz János, pénztárnok Agócs Antal, ház-nagy Krémer András, könyvtáros Braun Fülöp. Vá-lasztmányi tagok: Orosz Illés, Hanák Ignác, Varga Sándor, Bába Ferenc, Nacsá Ferenc, Braun István, Belák Ferenc és Farkas Pál. Ellenőrök: dr. Vulanovic Ilija, Nacsá Sándor és Keliák István. A közgyűlés hó-dóló táviratot intézett Ófelségéhez.

— **Aranyérmé és az evvel járó bődugulás, repedés, kelés, gyakori vizelési inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamoknál a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata mindig kellemes megkönnyebbülést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez.** A belső hajók orvosai az igen enyhe hatá-sú *Ferenc József* vizet sokszor mindennapi haszná-latra reggel és este egy-egy fél pohárral mennyiség-ben rendelik. Kapható gyógyszerárakban, drogériák-ban és fűszerüzletekben.

— **Felolvasás a novivrházi kaszinóban.** Vrhászról jelentik: Konráth Vilmos lelkész esütörtökön este a novivrházi Kaszinóban felolvasást tart. A felolvasás után Szabadcs Éva zongoraszámokat ad elő.

Dr. HECHT SZANATÓRIUMOK
SEMM RING Palace-Sanatorium Dr. Hecht 1000 m.
Semmering-Sanatorium Dr. Hecht (es-
től Vécsey) 800 m. — Pension Dr. Hecht 1000 m.

Köszönöm! Nem kérek mást, csak *Popovics-féle DESZANKA-kremit!*

— **Novivrháson új község-házát építenek.** Novivrhászról jelentik: A község legutóbbi közgyűlésén Breitwieser Péter a község örvendetes fejlődésére hi-vatkozva indítványozta, hogy a jelenlegi község-háza helyére új modern emeletes épületet emeljenek, amely-ben nemcsak a községi hivatalok nyernének elhe-lyezést, hanem jutna hely tisztviselőalakások és jöve-delmező üzlethelyiségek céljaira is. A községi képvé-
selőtestület a javaslatot elfogadta és elhatározta, hogy az új község-háza építését legrövidebb időn belül meg-kezdik. Az építkezés költségeire a község amortizá-ció kölesont vezet fel, amelynek a törlesztésére az új község-háza üzlethelyiségeinek béréből befolyó össze-
get használja fel. Bizottságot küldtek ki, amelynek feladata, hogy az építkezést előkészítse, tárgyalások-ba bocsátkozzék a bankkal és az építési tervek elké-sztésére pályázatot írjon ki. A bizottság elnöke Breit-wieser Péter lett, tagjai pedig Geyer Heinrich gaz-dálkodó, Basch Mihály mérnök, Schwartz Jenő cukor-gyári igazgató, Hilkene Christian községi bíró és Drakulics Dániel községi jegyző.

A németországi téli sportversenyek győztesei, akik résztvesznek a blédi versenyen is

sonyok iránt, úgy a versenyzők, mint az előreláthatólag nagyszámban megjelenő előkelő közönség körében.

A blédi és bohinjéi versenyekre eddig 12 német, 16 csehszlovák, számos norvég, lengyel, román és francia még mindig nem a legkedvezőbbek, bár az utóbbi na-pokban határozott javulás állott be és ha hó esne, ak-

győzött, második *Jansa* (Illírja) és harmadik *Knap* (Kranjszka Gora). A Pohorjén mintegy ötven verzen-yő indult és a 22 kilométeres távon *Jansa* győzött 2:6:34 idő alatt. A jugoszláv versenyzők szorgalmasan tren-roznak és jó formában vesznek részt a blédi ver-se-nyekben.

A sztaribecseji Radnicski Sport Klub évi közgyű-lése. Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji Radnicski Sport Klub most tartotta meg tisztújító közgyűlést az ipartestületi vendéglőben. A közgyűlést Keredzsin Milán alelnök nyitotta meg. Az évi jelentés elfogadása után megejtették a tisztújítást. Az új vezetőség a következő-kép alakult meg: Elnök: Popov Mladen, II. alelnökök: Keredzsin Milán és Kozma Sándor, titkárok: Lazarevic Dobrivoj és Sztapárszki Zoran, gazdasági intéző: Bács-kai Dezső, pénztárnokok: Marinkovic Szilvákó és Pav-lovics Trifun, szertáros: Perisics Gyorgye, egyesületi orvos: dr. Csolakovic Grigorije. A választmány tagjai: Osztójics Milán, Glavaski Vujó, Koszanov Zdravko és Vágó István, póttagok: Ritz Antal, Nagy Pál, Sági György és Gyuricsin Mitó. A felügyelő bizottság tag-jai: Urbán Péter, Dujin Iván és Stefanovic Vujó, pót-tagok: Bozics Szvetozár és Boros Tivadar.

A petrováci Szlovácski SK közgyűlése. Január 19-ikén tartotta a Szlovácski Sport Klub Petrovácon rendez évi közgyűlést, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg. A közgyűlést Trusina János alelnök nyi-totta meg. Komlós Mór titkár felolvasta jelentését a Szlovácski múlt évi működéséről. Az első csapat nar-minckét barátságos mérkőzést játszott, ebből tizenhetet nyert, tizenegyet veszett, négy eldöntetlen volt. Tizenegy bajnoki mérkőzés közül nyert nyolcat, veszített kettőt és eldöntetlen volt egy. Barátságos mérkőzéseken 134 gólt adott, hatvanat kapott és bajnokán adott 29-et kapott 10-et. A közgyűlés tudomásul vette a jelentéseket és megválasztották az alábbi tisztikart: Elnök: Dankó Samu, I. alelnök: Gabrini Gusztáv, II. alelnök: Trusina Já-nos, titkár: Komlós Mór, pénztárnok: Jeszenszky Pál, jegyző: Pribis Péter, szertáros: Lázár Pál, hazena vezető: Fejdi Pál, orvos: dr. Suster József, ügyvéd: dr. Bulik János. Választmányi tagok: Thuró Iván, Csapi Károly, dr. Gabrini István, Kánya János gyógyszerész, Koros János, Kiscigey István, Csani György, Kánya János kereskedő, Pavelka István, Langhofier Károly, Hla-vac Sámuel, Labath István ifj., Tordai Tamás, Demrov-sky János. Felügyelő bizottság: Petrovics Mihó, dr. Sziracky András, Lázár András.

A Vrhászi Sport Klub közgyűlése. Vrhászról je-lentik: A Vrhászi Sport Klub vasárnap, 26-ikán tartja meg évi közgyűlést a klubhelyiségben.

FILM

Masa hercegnő

A Lifka-mozi új filmje

Körülbelül egy emberöltőt ölel fel a *Masa her-cegnő* című film cselekménye, amely — állapítsuk meg mindjárt — mindvégig izgalmas és jelenetről-jelenetre jobban leköti a néző érdeklődését. Egy ta-lált gyermek életéről és tragédiájáról szól hozzánk a mese, amyi szívvvel, verve-vel és emberi mélységgel, hogy az olajnyomatós és hazug szcenáriumok kop-talájához szokott néző szinte megdöbbenve figyel fel: — Mi ez? Élet a mozivászonon?

Amit a *Masa hercegnő* című film szervezőz a számunkra, az valóban az élet, a világháborús, szov-jetos és forradalmas orosz élet, amelynek zavarosá-ból amyi hálás és értékes szépséget halaszott ki már eddig is a filmrendező röntgen szemé.

Masa hercegnő a film hősnője, talált gyermek, akit egy filantróp nevel és aki Párisban, ahol egye-temi tanulmányait folytatja, az örök dilemma elé kerül, választania kell szerelme és nevelőapja között, akit Oroszországban összeesküvés gyanúja miatt letartóztattak és akit csak Cserkov herceg befolyá-sa menthet meg. Ez a Cserkov halálosan sze-relmes Masába és csak abban az esetben haj-landó kiszabadítani a leány nevelőapját, ha a fi-nom és szomorú diákkisasszony feleségül megy hoz-zá. Masa, aki időközben beleszeretett egyik fiatal ta-nárjába, igent mond, hogy megmentse az apját. Her-cegnő lesz belőle. Közben kitör a háború. Latanac ta-nár, a leány szerelme bevonul és orosz fogságba esik. Ennél a pontnál ível a dráma magaslataira a törté-net: a hercegnő találkozik szerelmével, a hadifogollyal, akinek fontos iratokkal s'kerül megszöknie. Az asz-szony vele tart és — meghal érte.

A filmnek nincs happy endje, helyett azonban nívós ensemble-játékot, stílusos, jó rendezést és tisztá, éles, jellegzetes fotográfiákat kapunk a filmtől, amelynek külön értékei az újszerűen ható szinkron-lált felvételek.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Néhány szó a krízisről

Irta: Lepedát Milos

Már a gimnazista-gyerek is tisztában van azzal, hogy akut gazdasági krízisben élünk, mert ritkábban és kevesebbet kap szüleitől nyalánkságokra pénzt, vagy pláne új ruhát. Pedig milyen sűrűn és bőven kapta mindazt pár év előtt! A gyermek látja, hogy odahaza spórolnak tüzelőanyaggal, világítással, ruházzal, sőt még az élelemmel is. Beletörődik, beleéli magát a szűkösebb viszonyokba és megtanulja azt, amire az életben elsősorban és mindenképp szükség van: a pénzt megbecsülni.

És hogyan van a legtöbb felnőtt, akár gazda, akár kereskedő vagy iparos? A tulnyomó többség panaszkodik, sir és ölbetett kézzel vár, vagy legjobb esetben kritizál. Várja, hogy valaki más tegyen az érdekében valamit, amiből neki haszna és megelégedettsége lesz. Pedig ha egy kicsit gondolkodna és alaposan széjjel nézne, meg kellene látnia, hogy a gazdasági krízis olyan nagyméretű, annyira internacionálisan általános, hogy azt orvosolni bármely ország kormánya sem képes egyedül, önállóan; hanem csakis és főleg az összes európai államok kormányai kölcsönös megértéssel, együttesen.

Minden kormánynak számolnia kell népének átöröklött politikai és nemzeti tradíciójával és felfogásával. A háború éveit és az utána következők tulontul voltak telltve sovínizmussal és ebből a közhangulattól nem vehetik magukat egy ugrással az internacionális, tisztán gazdasági problémák ma még zavaros vizeibe az egyes kormányok. Mindhez idő, sok idő kell. Amíg ez az érlelődő folyamat tart, nem is lehet radikálisan megoldani az európai gazdasági válságot. Az egyes országokban történő, többé vagy kevésbé sikeres elszigetelt intézkedések legfeljebb helyi érzékeltetések Európa beteg testén.

Sajnos, még nagyon sok év kell ahhoz, hogy ez keresztülvihető legyen, de addig is, amíg ez lehetővé válik, úgy az egyesnek, mint az összesnek valamit tennie kell. Tétlenül nem lehet várni, mert a gazdasági életben minden stagnáció vagy bizonytalanság és visszaesés. Nem marad más hátra, mint hogy az egyes termelők, kereskedők, iparosok vagy gyárosok a saját kis vagy nagyobb üzemeikben az adott helyzethez alkalmazkodjanak és igényeiket a minimumra szállítsák le, mindaddig, amíg Európa összes hivatott tényezői vezetői a gazdasági kényszer parancsoló szavának nem engednek és politikájukból kikapcsolják a fékezhetetlen nacionalista és reváns szellemet, átérzve a gazdasági egymásrautaltságnak mindenek felett álló tényét. Addig is persze az életstandard süllyedőben lesz. Süllyedőben lesz az életstandard nemcsak az egyeseknél és Európa egyes országaiban, hanem az egész kontinensen, ami persze egyetlen a további elszegényedéssel.

A legyőzötteket nyomják a jóvátétel fizetések és részben még ma is a néhai infláció következményei: a gyűzők meg viselik a katonai, fegyverkezési horribilis kiadásokat, felszabadítási illeteket, a rekonstrukciós folyamatból eredő terheket és a saját hadiadósságaikat. Majdnem minden vezető államban fokozódik a nyomászt munkanélküliség. Egyelőre előbb, másnál később. A munkanélküliség leküzdésére történő intézkedések legtöbbje erőltetett és sokszor csak a köz újabb megterhelésével jár. Csupa teher és sok improduktív kiadás. Ezt mind elkell bírnia annak az Európának, mely Oroszországgal elvesztette területét felét. Az az Európa, amely elvesztette nagy piacát Amerikában az ottani ipar, kereskedelem, mezőgazdaság és bankélet hallatlan felendülésévé és végül az az Európa, amelynek testén dühöngött négy éven át a háborús őrgöngy. Szinte hihetetlen, hogy az európai általános elszegényedés, gazdasági káros és bizonytalanság közepette csak egy ember, egy aktív politikus agyában született meg az európai államok egységének eszméje.

Pán-Európa eszméje, sajnos, nagyon sokak előtt utópia. Igen, az volna, ha az eszmét idealista költők vagy fantaszta regényírók születték volna világfájdalmunkban. De az eszme egy aktív nacionalista politikus agyában fogamzott meg. Az eszme nem azért érlelődött meg az aktív politikus agyában, mert praktizása alatt meggyőződött volna a kozmopolita felfogás grandiózus voltáról, nem is azért hogy leszerelje vele a szomszéd esetleges revanche-gondolatát. Egyedül Közép és Nyugat-Európa mai nagybeteget gazdasági helyzete az, ami mutatja neki a gyógyulás egyedüli útját és módját.

A mai Európa politikai, de főleg gazdasági életéből ki van kapcsolva Oroszország, vagyis a kontinens fele területében és vagy egy harmada népességében. Ma Európa fél-Európa. Ez nagy veszteség a termelés és fogyasztás terén. Ha figyelembe vesszük, hogy a háború előtt Európa egységes, egész volt, évszázados gazdasági egységekkel, gazdaságilag uralkodott majdnem az egész világon, az egész világ gyárosa és kereskedője volt, sőt finanszírozója is, míg ma Amerika messze túlszárnyalta iparát, kereskedelmét, pénzügyét sőt, mezőgazdaságát is, akkor tisztán áll előttünk a nagy visszaesés.

Ne is beszéljünk a politikai helyzetről, Ázsiában, úgy Kínában, mint Indiában, ahol szintén emancipálni akarják magukat Európa befolyásától. Sikerül-e és mennyire és mikor, az más lapra tartozik, de annyi bizonyos, hogy maga az akarás és a mozgalom már magában véve is nagyon káros hatással van Európa gazdasági életére.

Ez az a kényszerhelyzet, amely az önző politikusok agyából kitermelte Pán-Európa utópisztikusnak látszó gondolatát. A politikus, aki jól van tájékozotva a világ eseményeiről, átérzi és látja Európa összetartásának és tömörülésének szükségességét. Ha nem is születik meg egyhamar az országhatár nélküli Pán-Európa, de lépésről-lépésre közeledünk a gazdasági Pán-Európa felé. Amíg ez a gazdasági közeledés az egyes országok között létre nem jön, nem is lehet álmodni gazdasági telendülésről. Európának egyetemes gazdasági vezetőkre van szüksége vagy, hogy úgy mondjam, gazdasági hadvezérekre. A trösztök és kartellek mutatják az utat, amelyen járni kell és amely ut nem zárja ki azt, hogy a szerződő felek megtartsák nacionalis jellegüket. Közel van az idő, hogy békétlen szomszédok egyetértésben

fognak leülni a zöldsztalhoz, mert milyen parancsoló szükségesség a gazdasági termelésben a tőke, az erő megszervezése, koncentrációja, olyan szükséges és elkerülhetetlen a fajok, a népek életében is a csoportosított egységek tömörítése. Mert az élet halad, az emberi létnek fejlődnie kell, nemcsak egyéni, hanem társadalmi és állami életében is, ha boldogulni akar. Ki kell fejlődnie egy új, tökéletesebb társadalmi, gazdasági, egy teljesen emberi rendnek, melyet a természet által teremtet ökonómia irányít, nem pedig az emberek által kigondolt, tisztán érzelmi alapokon nyugvó nevelés.

Amíg az európai államok hivatott vezetői sok kudarc, félreértés, mellőzés után nagy küzdelemmel és fáradtsággal egymáshoz közelebb hozzák a népeket, sajnos még sok év fog elmúlni és bizony addig komoly gazdasági fellendülésről beszélni nem igen lehet.

Minden akció, minden munka, melyet az egyes elszigetelt országok határainkon belül a gazdasági helyzet megjavítására tesznek, csak fél-munka, ha az nincsen összhangban és nem halad parallel egész Európa gazdasági szükségességének szellemével. Az európai államok egymásrautaltsága sohasem volt annyira égetően szükséges, mint ma.

Az eddigi háborúkban nemzetek harcoltak egymás ellen. A világháboruban már fajok álltak egymással szemben. Koncentráltabb erő. Így volt ez a gazdasági életben is. És a jövő milyen lehet? A fejlődés törvényénél fogva világrések fognak világrésekkel szemben állani. A győztes világrések fog az egész világon uralkodni. Ezt a háborút nem képzelem el tank-ekkel, bombavetővel, gázzal és más technikai, kémiai kulturíványokkal, hanem gyárkélményekkel, motoros elektromos munkagépekkel, közlekedési eszközökkel, számológépekkel és pénzzel.

Hogy az eljövendő jobb idöket kivárhassuk, az egyetlen mód terhekben, adósságokban tudimenzionált üzemeinket, vállalatainkat saját erőnkől még idejében átszervezni, akár racionalizálás leépítés, akár fúzió formájában.

Az adóvégrehajtási eljárás

Irta: Szabó Mihály, Sztaribecsej

Az adónak végrehajtás utján történő behajtása sohasem tartozott az adófizetők kellemes élményei közé. Míg egyrészt a végrehajtó megjelenése újabb költségeket jelent, másrészt a végrehajtó közegek eljárása miatti bosszankodás, ide-oda szaladgálás, kilincselés, az igazságnak, a jognak keresése nem kis kellemetlenséget jelent a késedelmes adófizetőknek. Ennek egyrészt a könnyelműség és nemtörődömség, másrészt az idevágó törvényes rendelkezések és jogszabályok nem ismerése az oka úgy az egyik, mint a másik részről. Az új egyesadótörvény meghozatalával aktualissá vált a végrehajtási eljárás megreformálása is. Az egyesadótörvényben (159. §.) kapott utasítás és felhatalmazás folytán a pénzügyminiszter még 1928. évi november hó 19-ikén keltezett szabállyal rendezte az adóvégrehajtási eljárást az egész ország területére nézve egyöntetűen.

Az egész szabályzat három részre oszlik. Az első rész a még ki nem vetett adónak, a pénzbüntetéseknek és a büntetőeljárás költségeinek előzetes biztosításáról szól. Ez a rész teljesen új ilynemű intézkedéseket tartalmaz nálunk az adóbehajtás terén. Ha a törvényben alapuló adó nincs még kivetve, de a kivetési eljárás már megindult, az adóhatóságok, amennyiben a kivetendő adó behajtását veszélyeztetve látják, az adófizetésre kötelezett személyt az adó biztosítása céljából meghatározott pénzösszeg azonnali letételére szólítják fel, míg az illető a később kivetett adót teljesen ki nem egyenlíti. Az adónak és egyéb, az adókból eredő követeléseknek ilyképpen való biztosítása csupán kivételes rendszabály, amit az adóhatóságoknak a felszólító írásbeli határozatban nyomós és konkrét érvekkel kell megokolniuk. Az adóhatósági közegek fejelemleg és anyagilag felelősek ennek a rendszabálynak ok nélkül való életheletetéséért.

Ezeket a kivételes rendszabályokat semmiképpen sem lehet az ingatlan terhelő adók tekintetében alkalmazni. Nem lehet továbbá a bíróságoknál bejegyzett és az adóhatóságoknál bejelentett vállalatokkal és üzletekkel, valamint állandó foglalkozásokkal szemben sem alkalmazni. Sőt a szabályzat még tovább is megy és a biztosítási rendszabályok alól mentesíti azokat,

akik az ugyanarra az adófárgyra eső múlt évi adókat teljesen kiegyenlítették.

Habár a szabályzat igen széleskörű fölmentést ad az adó biztosítása tekintetében, mégis számtalan esetben lesz szükségük az adóhatóságoknak ezekhez a kivételes rendszabályokhoz folyamodniuk. Ezek a rendszabályok elsősorban azokra a személyekre vonatkoznak, akik ideiglenesen vagy időközönként üznek valamely foglalkozást, akár bejelentették azt az adóhatóságnak, akár pedig eltitkolták. Ilyenek: kofák, utazó ügynökök és kereskedelmi utazók, továbbá mindenféle bérlet, akik haszonszerzés céljából bérelnek különböző dolgokat. Ide sorolhatók bizonytalanságuk miatt a nagyszámu bejegyzetlen, tőke nélküli vagy csak igen csekély tőkével rendelkező kis üzletek és kisiparosok is.

Az adóbiztosításra vonatkozó határozatot az adóhatóság adja ki, amelyik a biztosítandó adó kivételére illetékes. Azok a községek, amelyek az adók rendszeres kezelését és behajtását vállalták, kötelesek a biztosítás szükségességéről az adóhivatalhoz abbe előterjesztésüket idejében megtenni. Ez elsősorban az illető községeknek is eminenen érdekük, mivel előterjesztésük alkalmával egyuttal saját pótdadójuk biztosítását is szorgalmazhatják, ami nem csekély mértékben érdeklő a városok és községek házipénztárait, mert hiszen tudvalevő, hogy mint az államnak, éppen úgy az önkormányzati testületeknek is mondhatni kizárólag a nem fundált jövedelmek utáni pótdadókban vannak érzékeny veszteségeik azok behajthatatlansága miatt.

A biztosítási összeg nagyságát az adóhatóságok a rendelkezésükre álló hivatalos adatok alapján állapítják meg. Azonban az adófizetői konkrét esetekben felszólítható, hogy a szükséges adatokat három napon belül terjessze elő, ami által személyes megjelenése befolyással lehet a biztosítási összeg nagyságára.

A biztosítást elrendelő határozat ellen éppen úgy, mint az ideiglenes adókivetések ellen, felelőssel lehet élni közvetlenül a fölöttes adóhatósághoz (pénzügyigazgatóságokhoz). Az ilynemű felelőzések illetékmentesek, valamint a biztosítási költségek is az állam terhére esnek. Amennyiben a fölöttes adóhatóság a felelőzésre harminc nap alatt nem hoz határozatot, a

Biztosítás érvénytelenné válik.

A biztosítási összeg behajtására, amennyiben a fél az adott határidőt be nem tartaná, végrehajtáshoz lehet folyamodni. A végrehajtás rendszerint csak az összeírt foglalkozási ágában. Az összeírt dolgok csak az esetben adhatók el, ha azok romlás veszélyének

vannak kitéve.

Mihelyt az adókievetés, amely miatt a biztosítást elrendelték, véglegessé válik, a biztosítási összeg az adóba elszámolandó. Ha pedig a biztosítás ingóságok lefoglalásával történt, azokat a fél értesítése mellett nyolc nap múlva el lehet adni.

Jugoszláviában évente négy millió hektoliter bort termelnek

176.300 hektár van beültetve szőlővel

Jugoszláviában évente négy millió hektoliter bort termelnek 176.300 hektár szőlő területen. Az ország egyes vidékein, mint Dalmáciában, a Bánát egy részében, vagy a Fruska Gora dunaparti lejtőin, továbbá Negotin és Zsupa vidékén a bortermelés a lakosság fő foglalkozási ága. Ezekben a vidékeken a bortermelésnek ugyanaz a fontossága és jelentősége van, mint Olaszországban, Spanyolországban, Portugáliában, Tirolban és Franciaország nagy részében.

A termelt bormennyiség zavartalan eladásának nehézségei már tíz évvel ezelőtt mutatkoztak. Az utóbbi öt évben Jugoszláviában is súlyos borválság jelei mutatkoztak és szembetűnő azoknak a tartományoknak gazdasági hanyatlása, amelyekben a bortermelés a lakosság fő foglalkozási ága volt.

Az állami fogyasztási adót hektoliterenként 35 dinárról 100 dinárra emelték fel, amely adó a tartományi és községi fogyasztási adóval együtt egy liter borra 2.50 dinárt tesz ki. Egy hektoliter sör fogyasztási adója (egy hektoliter sör 350 dinárba kerül ab gyár) 70 dinárt tesz ki. Ehhez járul 30 dinár tartományi, fogyasztási adó, úgyhogy egy liter sör egy dinárral van terhelve. A jugoszláv sörgyártás legfeljebb 10.000 embert foglalkoztat és nyersanyagának nagyrésztét külföldről szerzi be, míg bortermeléssel Jugoszláviában két millió ember, vagyis az ország összlakosságának egyhatoda foglalkozik.

A bortermelők azon fáradoznak, hogy a fogyasztási adókülönbözetet kiegyenlítsék és hogy a bor hektoliterenkénti fogyasztási adója ne legyen több, mint 100 dinár. A vendéglősök és a borkereskedők a fogyasztási adókon kívül még jelentékeny közterheket viselnek. A bortermelőnek szőlője után földadót kell fizetni, a vendéglős és a borkereskedő jövedelmi adót, forgalmi adót, fogyasztási adót, italmérési adót, zeneadót, italmérési jogosítványért járó illetéket fizet és ezáltal a bor ára 100 százalékkal megdrágul, amellett,

hogy a vendéglős és a borkereskedő csak a legszükségesebb üzemi költségeket hozhatja be a révén. Ez a körülmény egyúttal megmagyarázza a bor bevásárlási és eladási ára közötti különbséget. A bor magas ára miatt a bor fogyasztása és ára erősen visszaesett, ami egyúttal állami és községi jövedelmek csökkenését is jelenti.

A bortermelésnek az alkoholmentes italok fogyasztásának emelkedése nagy versenyt támaszt, mert azok mentesítve vannak a fogyasztási adó alól és emellett külföldi eszenciákkal dolgoznak. Ezzel szemben a gyógyhatású belföldi ásványvizetek fogyasztási adókötelesek.

A pénzügyi igazgatás a bortermelésben régóta jelentékeny és könnyen behajtható forrását látja az állami jövedelmeknek. A bor megadóztatásának háromféle fajtája ismeretes és pedig a termelési adó, amelyet vagy a földadó, vagy pedig a ténylegesen termelt bor után fizetnek, továbbá a borforgalmi adó, amelyet a bor eladásakor kell fizetni és végül a fogyasztási adó, amelyet közvetlenül a bor forgalombahozatala előtt fizetnek.

Olaszországban megszüntették a bor adóját, Franciaországban az állami fogyasztási adó 5—11 frankot tesz ki hektoliterenként és Németországban az 1926-iki törvény értelmében szintén megszüntették a bor fogyasztási adóját.

A bortermelők Noviszadon megtartott értekezletén az a terv merült fel, hogy a fogyasztási adót közvetlenül a fogyasztás megtörténte előtt kell behajtani és nem az eladásnál, mert ezáltal jelentékeny tőkék maradnának szabadon.

Tekintettel a bortermelő sulyos helyzetére, felmerült a terv, hogy Beogradban a bortermelők és borkereskedők országos értekezletre jöjjenek össze, amelyre meghívják a kormány képviselőit is.

Középeurópa gazdasági mérlege

Jugoszláviában konszolidálódott, Csehszlovákországban legyengült és Magyarországon lényeges változás nélkül telt el az 1929-iki gazdasági év

Középeurópában a most befejezéséhez jutott 1929-iki gazdasági esztendő különböző eredményekkel járt. Valamennyi középeurópai állam közt a legteljesebben haladás Jugoszláviában volt észlelhető, míg Németországban az elmúlt évben hanyatlás mutatkozott, hasonlóképpen visszaesés volt tapasztalható Csehszlovákiában, Lengyelországban, míg Magyarországon a helyzet alig változott valamit.

Jugoszlávia

Az 1929-iki esztendő a jugoszláv gazdasági élet határozott konszolidációja jegyében telt el. Ez a konszolidáció legelőször a kivitel nagyarányú fellendülésében jut kifejezésre. 1929 első tíz hónapjában a kivitel értéke 6329 millió dinárt tett ki. Ezt a fellendülést elsősorban is a kedvező termés gyors külföldi értékesítése idézte elő, amely különösen Európa nyugati és északi államaival felé volt igen élénk.

1929 első kilenc hónapjában 303.800 tonna buza került 700.6 millió dinár értékben kivitelre. Októberben további 138.624 tonna búzát 298.1 millió dinár értékben exportáltunk. Novemberben búzából és tengeriből 272 millió érték jutott külföldre. 1928-ban a buza kivétel egészben csak 410 millió dinárra rugott. Lényegesen emelkedett 1929-ben az épületfa-, nyers réz- és kenderkivitel, míg a kőolaj- és az ópiumkivitel erősen visszaesett. A kedvező értékeredményeket természetesen erősen befolyásolta az árak erős visszaesése is.

A Narodna Banka megállapításai szerint a növekedési mutatók nagykereskedelmi indexe 1929 júniusától szeptemberig, — az 1926-iki állapotot 100-zal alapul véve — 117.5-ről visszament 102.9-re, míg 1928-nak ugyanebben az időszakban az index 124.6-ról 132-re emelkedett. Az állati termékek nagykereskedelmi indexe ebben az időben 109.5-ről 107.2-re ment vissza, míg 1928-ban ebben az időben 110-ről 117.1-re emelkedett. A fémek nagykereskedelmi indexe 82.5-ről 84.4-re emelkedett, 1928-ban 86.6-ról 84.3-ra esett vissza, az ipari termékek nagykereskedelmi indexe 93.1-ről 91.2-re hanyatlott, míg 1928-ban 99.6-ról 96-ra. A teljes index 1929 júniustól szeptemberig 101-ről visszaesett 96.2-re, míg 1928-nak ugyanebben az

időszakában 106.1-ről 107.2-re emelkedett.

A gabonárák nagymérvű hanyatlása a jugoszláv gabonakereskedelemnek is nagy károkat okozott.

A behozott áruk sorában feltűnő a gyapjuszövet behozatal erős csökkenése. 1929 első kilenc hónapjában 551.3 millió dinárt tett ki az 1928 évi első kilenc hónapban behozott 615.3 millió dinárral szemben. Ezenkívül visszaesett a behozatal vasúti sínekben, vasúti anyagban, gyapjúcsukkekél, rézvitrionál és cukornál. Viszont a gyáripár egyes szükségleteinél, mint gépeknél, műszereknél és szerszámoknál a behozatal lényegesen emelkedést mutatott.

A dinár 1929-ben 9.125 svájci cent alapon szilárd volt. Amíg a hivatalos bankkamat változatlanul 6 százalékos maradt, a magánkamatláb, főleg Szlovéniában, az 1929 évi januári 14—16 százalékról decemberben 9—12 százalékra ment vissza. A bankjegyforgalom nagyjában 5—6 milliárd dinár közt mozgott. A bankjegyek érfedezete 53 százalékra emelkedett.

Bajloni Ignjat, a Narodna Banka kormányzója ismételen hangoztatta a dinárfolyam stabilizálásának szükségességét. Ez a stabilizálási szükségesség különösen a közmunkákkal kapcsolatos nagy külföldi kölcsönre való tekintettel bír nagy jelentőséggel.

A pénzpiac az utóbbi hónapokban bőven el volt látva pénzzel. Ezzel szemben a bankok csak igen tartózkodóan folyósítottak kölcsönöket. Az állami bevételek sorában az egyvedársítási bevételek visszahagyatottak. Hasonlóan kevesebb közvetlen adó folyt be, viszont a közvetett adóbevételek nagyobbak voltak. A vámbevételek csökkenő irányzatot mutatnak. A munkanélküliek száma az egész országban meg sem közelítette a 10.000-et.

Az önkormányzati költségvetések deficitesek. Különösen nagy a hiány Ljubjanában, ahol a deficit 20 millió dinárra rugott. Mariborban 11 millió, Zagreb-ban 10 millió, míg a vadasági városok erős pénzügyi hiányban szenvednek. A lakosság csekélyebb adózási képességére való tekintettel a jelenlegi állapotban csak kölcsönök után lehet gyökeresen segíteni.

A külföldi tőke 1929-ben lényegesen nagyobb mértékben érdeklődött a jugoszláv gazdasági élet

iránt és főleg angol tőke vállalt érdekeltséget jugoszláv bányáiparvállalatoknál.

A bankok a keresztülvitt nagyobb szabású fuziók után a nyugodt fejlődés útján vannak.

A gyáripár egyes szakmákban, mint a faiparban, fémiparban, textiliparban és néhány rokoniparágban, jó üzletmenetet mutathatott fel, míg a malomipar helyzete változatlanul válságos.

A kereskedelem a depresszió jegyét mutatja, a csődök száma 1928-al szemben némi emelkedést mutat (havonta 51—116 csödeset fordult elő). A tőzsdéi forgalom tartósan igen szűk keretek között mozgott és ennek megfelelően az árfolyamok alacsony színvonalon maradtak.

Csehszlovákia

Csehszlovákiában a gazdasági élet ellanyhult, a munkateljesítmény és a megrendelések mértéke csökkent. Noha a dekonjunktúra lassan ment végbe és nem okozott megrázkódtatásokat, az állandó hanyatló irányzat mégis nyugtalanságot keltett.

A gyáripár és a kereskedelem helyzete nem olyan kedvező, mint volt az előző években, mégis még mindig türethetőnek mondható. A munkanélküliek száma néhány százalékkal nagyobb, mint az előző évben volt. A túlmunkaidő megjelent az 1928-iki helyzetnek, sőt az utóbbi hónapokban jelentékenyen emelkedett.

A gazdasági helyzet ellanyhulását a mezőgazdaság válsága okozza. A gabonaművelés, különösen a kőolaj és árpa árképződése nem volt kielégítő és a földreformmal járó nehézségek csökkentették a mezőgazdák vásárlóképességét és ennek következményeként ma már kellemtlenül éreztetik hatásukat.

A mezőgazdaság azonban még mindig nincs annyira eladósodva, hogy annak mértéke veszélyeztetné a mezőgazdaság rentabilitását. Jelentős eseménynek kell azonban tekinteni, hogy a mezőgazdaság a néhány esztendőben elért megtakarításokat már feléltte. Ha hamarosan valamilyen szerencsés megoldást nem lehet elérni, a mezőgazdaság kénytelen lesz az ingatlanok egy részét értékesíteni. Ezeknek a körülményeknek tudhatók be, hogy a mezőgazdaság szükségprogramot volt kénytelen készíteni.

A csehszlovák külkereskedelem nehézségei kétség-telenül elsősorban is a nemzetközi kielevezésre vezethetők vissza. A csehszlovák agráriusok állásfoglalása a vámkérdésekben erősen súlyosbítja a külkereskedelmi helyzetét. Németországgal szemben megmaradnak a csehszlovák agráriusok a közeledést kizáró merev álláspontjukon, sőt közelebbi viszonyban álló államokkal szemben, mint Jugoszláviával, Romániával is kedvezőtlenül alakult a helyzet. Az a körülmény, hogy mégis sikerült az eleinte erősen passzív mérleget a kivitel fokozása útján és a behozatal csökkentésével némileg aktív mérleggé tenni (1929 első tíz hónapjában az exportfelesleg 187.5 millió csehszlovák telt ki), örvendetes jelenség, de mégsem közelített meg az 1928 évi 1783.5 millió csehszlovák telt leteget.

Részletes termelési statisztika hiányában a termelés hanyatlása csak becslésszerűen állapítható meg. Amennyire az adatok rendelkezésre állnak, a kő- és barnaszéntermelés az 1928 évi mértéket elérte, sőt némileg túl is szárnyalta. A szénfogyasztás az utolsó évek legmagasabb mértékét érte el. A nyersvas és a nyersacéltermelés megmaradt az évelei mértéken. Októberben 722.000 vagont vettek igénybe és ezzel az utóbbi évek rekordmagasságát érték el.

A gyáripár a következő esztendő gazdasági fejlődését illetően pesszimista. A kényszerregegyezések és a csődök számának emelkedését a bekövetkezendő válság előjeleinek tekintik.

A prágai tőzsde a gazdasági életben beállott hullámzásokat kellemetlen irányzat alakjában juttatta kifejezésre. Az értéktőzsde, a közel két évig tartott emelkedőirányzat ellenére tartott és ellenállóképesség mutatkozott. A forgalom azonban erősen megcsappant, az árfolyamok lassan lemorzsolódtak, de anélkül, hogy annak mértéke válságot idézett volna elő, vagy az árak erősebb hanyatlását vonta volna maga után. A világ számos tőzsdéjén az utóbbi időben észlelt események után ez a jelenség mindenesetre figyelemreméltó. Sem a berlini tőzsdén beállott erős baisse, sem a bécsi Bodenkreditanstalt összeroppanása nem tette szükségessé a prágai vállalatok átcsoportosítását, sem az árfolyamok lényeges visszaesését. Az 1929 évi esztendőnek a prágai tőzsdén kimondottan átmeneti év jellege van és vajjon az irányzat hausse vagy baisse jellegű lesz-e, azt csak a későbbi események fogják megmutatni.

Magyarország

Az elmúlt év reményteljesen kezdődött, de a eredmények csak részben váltak valókká. A mezőgazdaság súlyos válságba került és ez a gazdasági élet többi ágát is magával rántotta. Tőzsdéi- és hitelválság párhuzamosan jelentkezett. A pénzügy-miniszter az elmúlt év végén kénytelen volt számos adóalany előírt adóját leírni. A kormány kénytelen az adózóképesség csökkentése következtében a költségvetést legalább 5 százalékkal mérsékelni.

Az elmúlt évben csak kisösszegű, hosszulejárta kölcsön jött az országra és tekintettel arra, hogy két millió fontos rövidlejárta kölcsönt vissza kel-

lett fizetni, azonkívül nagyértékű részvénypakettek vándoroltak vissza az országba, a Nemzeti Bank devizakészletei nagyon igénybe voltak véve. Az év elején a bank készpénzkészletei 263 millió pengőre, a többi aktívák 105 millió pengőre rúgtak, míg az év végén ezek a készletek 210 millió pengőre, illetve 70 millióra zsugorodtak össze. A bankjegyforgalom 513 millióról 480 millió pengőre, a váltótárca 417 millióról 320 millió pengőre ment vissza. A hivatalos bankkamat az év elején 7 százalék volt, április 23-ikán 8 százalékra emelkedett, míg november 4-ikén ismét 7.5 százalékra mérséklődött. Ehhez alkalmazkodott a többi bank kamatlába is.

A bankok és takarékpénztárak 1928-ban szinte kivétel nélkül magasabb osztalékokat fizettek. A Bodenkreditanstalt, a Krausz Simon bankház és más kisebb cégek bukása a bankokat a legnagyobb óvatosságra és tartózkodásra készítette és a kihitelezést elhíhez mérten megszorították. A záloglevélüzlet, amely az előző évben nagy hasznot hajtott, 1929-ben megszűnt, mert külföldön egész lényegtelen kis tételről eltekintve, nem lehetett zálogleveleket elhelyezni. A három nagybank: a Pesti Hazai, az Angol-Magyar és a Magyar Országos Központi Takarékpénztár eredményesen vitt keresztül tőkeemeléseket.

A tőzsdének különösen rossz esztendeje volt. Őszkor a baissomozgalmat erősebb méreteket öltött. Az év végén némi kis javulás jelei mutatkoztak.

Aránylag a legkedvezőbb helyzetben a gyáripár volt. A szén- és vasipar nagyobb termelést ért el és ennek megfelelően nagyobb hasznot hajtott. A gép- és villamosági iparban az első három évnegyedében az üzletmenet igen kedvező volt, míg az év vége felé a gépiparban a munkahetét meg kellett rövidíteni. A textilipar időnkint élénkebb üzletmenetet ért el. A malomipar új piacot megnyerése következtében reményteljesebben indulhatott az új kampányba. A mezőgazdaság jó termést ért el. A jugoszláv verseny kifejlődése miatt a mezőgazdaság magasabb árakat

nem érhetett el. A sertés- és marhahízvitel emelkedett.

A kereskedelem helyzete rossz volt, a fizetőkép-telenség száma ijesztő méreteket öltött. A fizetőkép-telenségek az előző év 1470 esetéről 1790-ra szaporodtak, a oszódók száma 386-ról 431-re.

A csödbe jutott vállalatok fele a textiltársakhoz tartozott. A kereskedelmi mérleg javulása lényeges könnyítést jelent a fizetőmérték javára, amely még 1928-ban 500 millió pengővel volt passzív.

Lengyelország

A legtöbb európai államban beállott konjunktura-változás Lengyelországban is éreztette hatását és a gazdasági tevékenység mértéke erős visszaesést mutat, főleg az őszi hónapok óta. A munkanélküliek száma nagyon megszorodott, a nyersanyagok behozatala csökkent és a külkereskedelmi mérleg mindinkább passzívra vált. Ezzel szemben a természetmennyek kedvezők voltak, az állami költségvetés egyensúlyban maradt és a zloty továbbra is stabil.

Tavaly decemberrel szemben, amikor a munkanélküliek száma 103.827 volt, most 140.763 munkanélküli van. Majdnem valamennyi ipari vállalat visszajelölődik, kivéve a szénbányáipart, amely az elmúlt év első tíz hónapjában harmincnyolc millió tonnával többet termelt, mint az előző évek ugyanebben a szakában. A vasipar terén május óta erős visszaesés tapasztalható. Hasonlóképpen kedvezőtlen a textilipar helyzete és a bőr és cipőipar súlyos válságot él át. Rossz volt a náftaipar és a papírpár helyzete. Nem elégtett ki a faipar helyzete sem.

A mezőgazdaság erősen el van adósodva és a gabonaárak tovább zuhannak. 1928-ban a műtrágyafogyasztás emelkedett, az elmúlt évben pedig 34 százalékkal visszament. A fagykárak ellenére a természetmennyek kedvezőek voltak, de az árak esése következtében a hozam kisebb, mint az előző évben.

kiküldött delegátusok beszámoló). 2. A Gyáripárosok Országos Központjának munkássága az 1929. év folyamán. 3. A svámbéke. 4. A vámtarifa revíziója. 5. Az építészeti miniszterium új törvénytervezetei (a kiskajátításról, az ország elektrifikálásáról és vízi erők kihasználásáról). 6. Az önkormányzati testületek pénzügyeinek rendezése. A nagygyűlésen az érdekelt miniszteriumok képviselői is megjelentek. Felhívjuk a Felsőhátskai Gyárosok Szövetsége tagjait, hogy a napirenden szereplő tárgyak fontosságára való tekintettel a nagygyűlésen minél számosabban résztvevni sziveskedjenek.

Munkáskamarai véleményezés a külföldi munkások foglalkozási engedélye tárgyában. A noviszadi munkáskamara igazgatóválasztmányja, hogy az érdekelt munkaadóknak megkönnyítse a külföldi munkások alkalmazására iránti kérvényekhez szükséges munkáskamarai véleményezés beszerzését, elhatározta, hogy a vonatkozó kérvényeket január hó 1-től kezdve elfogadják az összes munkáskamarai kirendeltségek (povernistva), levelezések (dopisnistva) is, amelyek a jövőben is mindenemű erre vonatkozó felvilágosítással készséggel szolgálnak az érdekelt feleknek. A kérvényeket két példányban kell beadni és huszonöt dírnáros okmánybéllyel kell ellátni.

Noviszadon megalakult a tejszövetkezetek központi szövetsége

Noviszadról jelentik: A tejtermelők szövetkezetek kiküldöttjei szerdán délelőtt ülést tartottak Noviszadon. Az ülésen, amelyen dr. Tisma Sztevan szankameni orvos elnököt, kimondották a tejtermelő szövetkezetek szövetségének megalakulását és elnöknek az ideiglenes elnököt, dr. Tisma Sztevant választották meg.

Az ülésen hosszas vita fejlődött ki, amelynek résztvevői részletesen ismertették a jugoszlávai tejszövetkezetek helyzetét és azokat a feladatokat, amelyek a tejszövetkezetekre hárulnak.

Az alakuló közgyűlés résztvevői kimondták, hogy a szövetség feladata lesz közvetlen kapcsolatot teremteni a szövetkezetek és a hatóságok között, valamint piacot keresni a tejtermékek számára.

Megválasztották a szövetség választmányát is, amelynek tagjai lettek: dr. Tisma Sztevan elnök, dr. Petrovics Milos gazdálkodó, Szkorics Sztevan, a noviszadi szerb földművelők szövetkezetének elnöke, Glavina Marin, a szerb mezőgazdasági szövetkezetek szövetségének elnöke, Dimitrijevic Veljko nikolinci, Vrgovics Luka idvori, Kopács Gyuró draganics és Kapor János szuboticei gazdálkodók. A felügyelőbizottság elnöke Kléim Mita volt bácskai tartományi községi elnök, tagjai pedig Rajics Velimir szerbiteszai, Niksics Zsárkó vranjevaci, Vujiics Száva noviszadi és Csuresics Boskó kumáni gazdálkodók.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Jó üzletéve volt a jugoszláv folyamhajózásnak. Beogradból jelentik: A jugoszláv folyamhajózás 1929-ben nagyon szép üzleteredményeket ért el. 1929-ben több, mint száz ezer vagon kukoricát vittünk ki és ennek látható következménye az volt, hogy a szerb hajózási társaság részvényei 50 százalékkal emelkedtek. A szerb hajózási társaság háromszáznegyeven százötven élelmet vitt ki Brailába és huszonkét uszályt Regensburgba. A társaság 1930-ban Sabácon, Obrenovácon és Szmederevön raktárakat fog felállítani.

Emelkedik az amerikai autótulajdonosok száma. Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államokban 1930. január 1-én 92.460 autóbussz volt forgalomban, amelyből 42.000 csak iskolásgyermekek szállításával foglalkozott, 35.000 autóbussz helyi forgalmat bonyolított le, 10.000 autóbussz a villanyvasutak szolgálatában állott, 1.000 autóbussz pedig más vasutak tulajdona volt. 1929 első kilenc hónapjában az Egyesült Államokban 3.770.163 személyautó és 419.343 teherautó volt forgalomban és 860.048 autót adtak el a külföldön. Részletfizetésre 1.496.149 személyautót adtak el, régi autót pedig ugyancsak részletfizetésre 1.148.333 darabot, összesen egy és egy negyed milliárd dollár értékben.

Utazási kedvezmények a Ljubljana mintavásár résztvevőinek. A X. nemzetközi jubileumi árumintavásár Ljubljana május 29. és június 9. között lesz. A vásárra a következő államok adtak utazási kedvezményt: Ausztria, Csehszlovákia, Németország, Lengyelország, Románia, Saar-vidék. Svájc huszonöt százalékos, Görögország ötven százalékos, míg Magyarország magasabb kocsiosztály használatát engedélyezve alacsonyabb osztályra szóló jeggyel, illetve személyutazójeggyel a gyorsvonat azonos osztályának használatát.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szuboticei Lloyd közleményei — Rovatvezető: dr. Pavlovics Milos titkár

A közraktárakról szóló törvény

A kereskedelmi miniszterium a közraktárak létesítéséről és működéséről törvénytervezetet dolgozott ki, amelyet az összes érdekelt miniszteriumok, gazdasági kamaráknak, tőzsdéknek és mezőgazdasági szövetkezetek szövetségeinek megküldött. A kereskedelmi miniszter ezzel a törvénytervezettel kapcsolatban január hó 23-ára értekezletet hívott egybe, amelyen részt vesznek a kamarák, a tőzsdék és a mezőgazdasági szövetkezetek szövetségeinek képviselői.

A törvénytervezet a közraktárvállalatok alapítását hatósági engedélytől teszi függővé. Az alapítás tekintetében elsőbbségi jogot biztosít az önkormányzati és nyilvános testületeknek a többi érdekelttel szemben, amennyiben ugyanolyan feltételek mellett kérelmezik az alapítást.

A közraktárvállalat hatóságilag jóváhagyott külön szabályzat alapján fog működni és az áru beraktározási díját maga a vállalat szabja meg a hatóság ellenőrzése mellett. Az áru beraktározása elkülönítve eszközölhető, vagy pedig, ha a tulajdonos beleegyezik, a többi áruval együtt helyezhető el. Ezzel aztán lehetővé teszik silos-ok és gabona-elevátorok építését.

A szabályzat rendelkezései nem változtathatók meg a közraktár és az árutulajdonos között kötendő szerződés által.

A tervezet a kettős raktárjegy rendszerén alapzik, részletesen szabályozza a raktárjegyek kiadását és engedélyezésének jogi vonatkozásait, valamint a közraktárvállalatok jogait, köteleseit és felelősségét. A közraktár a beraktározott árua kölcsönt nyújthat, de — működési joga elvesztésének területe alatt — tilos neki oly árukkal kereskedni, amelyek a raktárvállalatoknál való elhelyezésre alkalmasak.

A raktárjegy forgatmányozása (indosszálása) a váltókötelezettségekhez hasonló természetű kötelezettséget von maga után.

A közraktáraknak kisajátítási joguk van iparvágány építésére a közvasutakig, reexpediálási joggal bírnak és fel vannak mentve az önkormányzati fogyasztási illetékek és egyéb önkormányzati adók, valamint a községi mérlegelési díj fizetése alól. A közraktárak szabad vám- és fogyasztási raktárakat alapíthatnak.

Jugoszláv alattvalók régi koronaköveteléseit Csehszlovákiával szemben. Prágából nyert értesülés szerint a jugoszláv hiteltelők nem igen ének az új

jogokkal, amelyet nekik csehszlovák adósaikkal, különösen pedig pénzügytelkekkel szemben osztrák-magyar koronákban fennálló követeléseik kiegyenlítése tekintetében a Jugoszlávia és Csehszlovákia között létrejött egyezmény biztosít. Tekintve, hogy ez az egyezmény már életbe lépett, a jugoszlávai pénzügytelkek és biztosítótársaságok szövetsége felhívja az érdekelteket, akiknek csehszlovák pénzügytelkekkel követeléseik vannak, hogy közvetlenül forduljanak azokhoz és egyúttal mellékeljék a hivatalos bizonylatot arról, hogy 1919. évi február hó 26-ikán Jugoszlávia területén tartózkodtak és jelenleg is itt tartózkodnak.

A husz százalékos koronabonok bevonása és azok felhasználása adóhátralék fizetésére. A Szluzsbene Novine folyó hó 15-iki számában megjelent a 20 százalékos koronabonok bevonásáról és felhasználásáról szóló törvény. A törvény szerint annak idején felülbélyegzett osztrák-magyar bankjegyek után az érték 20 százaléka levonásával kiadott 20 százalékos koronabonok felhasználhatók hosszulejárta állami adók és állami pótdadók törlesztésére fizetésére, amennyiben az illető adóhátralékok 1928 évi december 31-ike előtt keletkeztek és pedig az ország valamennyi állami adóhivatalánál, ugyancsak valamennyi községnél, amelyek állami adót szednek be. Ezeket a bonokat teljes értékükben fogadják el fizetés felében, tekintet nélkül arra, hogy kinek a nevére szólnak és pedig 4.— koronát 1 dinárral számítva. Amennyiben a benyújtott bonok értéke nagyobb, mint az adóhátralék, a különbséget nem térítik vissza. Egy bonnal több személy is törlesztheti adóhátralékot. Ezeket a bonokat csak az idézett törvény életbelyegzésétől, vagyis e hó 15-iktől folyó év február hó 28-ikáig lehet felhasználni a fentebb említett módon. Ennek a határidőnek elteltével a fel nem használt bonok értéküket veszítik és többé nem lehet velük adóhátralékot sem fizetni. Az 1929—1930. évre hozott pénzügyi törvény 15. szakaszának intézkedései, amelyek idáig a husz százalékos korona-bonoknak adóhátralék fizetésére való felhasználását szabályozták, ez újabb törvényes rendelkezések folytán hatályukat veszítették.

A gyáripárosok nagygyűlése. A gyáripárosok XIV. nagygyűlést e hó 28-ikán délelőtt fél tíz órai kezdettel tartják meg Beogradban a Beograd gyáripárosok egyesületében (Poenkareova-utca 27. szám, I. em.) és pedig a következő napirenddel: 1. A gyáripár helyzete és külföldi gyáripárosok engedélyezési díjai

„BRIXOL“ a legideálisabb hatású és önmagától működő legjobb fertőtlenítő, szagtalanító és illatosító!

TÁRCA

A varázs

Irtá Somlay Károly

A pusztán bezzeg bámulkodtak az uradalmi cselédek, mikor Kristóf Sándor, az új ispán megérkezett a könnyű bricskán.

Magas, majdnem östörmetű volt. Alig lehetett több harminc évesnél és még nőtlen. Öntudatos, sok tekintetben befelé élő embernek látszott.

Életének harmóniáját talán semmi sem tudta volna megzavarni, ha véletlenül meg nem pillantja az öreg Bibic János lányát a patakban. Ha a mezőn, vagy a füstös cselédlányok körül látta volna, talán odébbmegy és többé nem jelenik meg lelkének érzékeny lemezén a leány alakja. De a patakban látta, mikor ruhát öblögetett. Jól szemügyre kapta ekkor, aztán el akarta felejteni, de a Julis alakja csak kiélesedett, csak megélevenedett gondolataiban.

— Mit csinálsz, te lány? — dörmög az ispán a parton.

— Még hogy mit? Mosok, kezi' csókolom, ispány ur, — felelte Julis és nyugodt tekintettel viszonzta a mohó pillantásokat, de összehúzta mellén a pettyes pruszli ráncait.

— Ne mondjad, hogy kezi' csókolom. Nem vagyok én vénember és te sem vagy már csitri. Hány éves vagy?

— Tizenhatba fordulok makkhulláskor, kezi' csókolom.

Az ispán lenyelte az inyére olvadt nyálat, aztán elment a kaszálóra a szénagyűtökhöz. Ezek éppen deleltek egy kazal lábánál. Kenyerezték.

— Szép jánya van a Bibic Jánosnak, — kezdte Kristóf és leheveredett az árnyékra.

— A Julis? A' szíp, a darázs csipje meg. Aszon-dik, Szen' György hajnalán harmatot szed a vetisen. Megvonkodik lepedőt a buzán, aztán új fazikba facsari a hajnal könnyit, hogy feredhessik benne. A haját pe'g jegőnyebimbó főzetibe' áztatli, — felelte egy béresaszony.

— Jóravaló lány?

— Hát... De azír' ő is megáll a leginnel, megkövetem becsülettel. Megáll... Aszongyák, a múlt nyáron ott állt az istállók előtt a göbolyós legínyfia.

a Gyorkó, a verőfínyben. A Julis hát fölszedte az árnykát... Bomlik is azóta a Gyorkó a Julis után... Szalad utána mint a malac a kukuricás garabó után... Essik a dögükbe...

Néhány nap múltán az ispán behívatta az irodába Bibic Jánost. Sunyiképu, kisagyveleju, indulatos emberkének mutatkozott a János.

— Tudja-e, miért hívtam?

— Noblizony... Ha megmondja a téns ispány ur, azonmód megtudom, — hümmögött alázatosan, de mégis nyersen a keménymellű magyar.

— A szó közünk maradjon! Érti?

— Szóbul ért az ember, iszölöm.

— Hát énnekem tetszik a maga jánya. Mit szól hozzája?

— Csak annyit, ténsuram, hogy kétféle guszpusz fízkel nimely emberben, egy veszett, meg egy bomlott. Aztán azt is tudom, okos ember a kapaszkodónál lassítja a lovakat, mert máskint török a rud, szakad a hámb. Hát ténsuram is fikezze a lovakat, mer' a Julis akkor lesz az üvejjé, ha a csikónak szarva növekedik.

— Hátia feleségül veszem?

— Nem t'om, hogy ténsuram mit ivott máma, de amit ivott, lelkemuccse megártott. Én is félrebeszilek, ha az ölnél többet iszok.

— Én csak vízzel élek, hát józan vagyok. Józan állapotban mondom, hogy feleségül veszem a Julist.

— Ne tegye azt, ténsuram. A házasság csak zötyögő szekir, aki furtonfurt rázi az embert, míg ki nem rázi belőle a szuflát... Máruccse, én is hőtlig siratom, hogy beletörtém magamat a hámba, akinek gyepőljét asszonykéz ráncigáli... No, a levegő maj' kifúja a ténsuram fejiből a a sánta eszméletét... Stenek ajánlom min'közönsgesen, — kacarászott Bibic János, aztán kióvakodott a kancelláriából.

Otthon egy mukkot sem ejtett. Csak este, mikor pihenőre készültek, lódukt eszébe a napközi esemény. A lány a nyoszolyákat vetigélte, mikor reámordult:

— Jult te, hallod-l?

— Mi a mán?

— Eltöröm a kapanyelet a zsóderlapickádon, te jány. Mondok, el én.

— Ha tudnám, hogy mér' morog idesapám...

— Egyen meg a göriny, többül csavarom ki a patyolatos nyakadat, ha szóba ereszkedöl avval a fenés gyüttmentel.

— Márhogy kivel?

— A... a... a... zispánnyal. Az ég rogyik rája!

Julis hirtelenében azt hitte, hogy az öregget leitat-ták valahol, tán a Rosszbege kocsmájában. Részeg

ember elől az Isten is kitér. Nem válaszolt hát, hanem elfújta a lámpát, aztán a vacokra vetette magát.

Tünődött, hogyhát az ispánnyal ne álljon szóba... Noblizony, annak se jánybörből szabják a eszmáját... Aztán kinek is kéne az az istenlajtorija?... No, urambocsá, nem lehet mondani, hogy rusnya firfi. Nem. Ezen aztán elaludt.

Hanem bezzeg az istenlajtorija nem tudott aludni a féderes ágyon. Nem biz' a. A dolgát is a könynyebb végén fogta. Az étel megakadt a torkán. Kedvence nyergeslóva is hiába nyertett a jászoly mellett.

Julit néhány nap múltán kocsira pakolták, bevitték a székvárosba, divatos ruhákat vásároltak számára, aztán beadták a Miasszonyunk-zárdába az apácákhoz.

A leány ugyan nyelvelt, sirt-rítt; de Bibic János felhúzván hozontos szemöldökét, haragosan dobban-tott a eszmasarokkal.

— Ejnye, hogy a... Itt maracc... Kisasszony lesz belőled... Két év múltán peg ispánné ténsaszony — morogta János.

Julis hát beletörte magát a helyzetbe. Néha ugyan megvillant emlékei között a pusztát; de loyatavábl elfeledte a mezőkön kószáló szellőket, a máfottszagu béreslakásokat és az egész cselédpereputtyot. Milyen más itt a puha cipellőkben árnyakként suhanó, alabástromarcu apácák között... Hát még a délszaki növényekkel, festményekkel díszes üvegesverandán pletykáztatni a kényes urilányokkal...

Csupa rejtelmes álomnak tűntek fel a nappalok is. Szinte retegett a gondolatlól, hogy el kell hagynia a homályos templomocskát, ahol Szent Orsolya, Szent Bernárdina és Szent Eufémia szellemeivel lehet beszélni a rubinszinü mécsvilágnál.

Mikor a kétéves nevelési idő letelt, egyik délelőtt a szalonba vezette két soeur. Gyengékék tartalánruha volt a testén. Egy szmokingos, lakkeipős férfi ült a himzéses seiyemszéken. Az ispán ült a rokokó széken.

— Hogy van Julis? — kérdezi a férfi.

— Én nem vagyok Julis, hanem Juliette — nyafogta félig tréfásan, félig ingerlékenyen a leány, aztán a két apáca közé húzódott.

Kristóf Sándor elsápadt. Nem, ő nem ebbe a leányba szerelmes. Ő a Julisba szerelmes, aki a nap-sugaras patakban lebontott hajjal mosta a vászouruhát. A napfény, a kristályos víz, a nyár, az ősembérics egyszerűség adta a varázst a leánynak, akibe ő szerelmes volt... A környezetből kiragadták a leányt, megszűnt a varázs. Meghalt a szereltem.

Műkő-, műmárvány-, cement-
árúk- és kőfaragó-

szaktanfolyam

Január 15-é helyett január 27-én nyílik meg. A tanfolyam január 27-től február 27-ig tart. Gyakorlati és elméleti kiképzés a legelső németországi szaktekintélyek vezetése mellett. A sikert garantáljuk. Csak cementárúkkészítők és kőművesmesterek jelentkezését fogadjuk el korlátozott számban. Kérjen prospektust vagy jelentkezézők személyesen január 27-én Osziyeken, Prilaz 16 alatt.

Geza Breider

kőipari különleges technikai vállalata.

N gy külföldi
férfifehéremügyár

keres elsőrendűen bevezetett utazóképviselet a Vojvodinára. Részletes, németnyelvű ajánlatok a referenciák feltüntetésével „Bevezetett” jellegre a Jugosl. Rudolf Mosse d. d. Zagreb, Zrinjski trg 20 címre küldendő!

Bőráru hetek

SCHLAGERNÉL

30% árkedvezményel, január 16—28-ig
SUBOTICA, ALEKSANDROVA UL. 1.

EUPHOSIL

PARAFFIN THERAPIA

A legújabb és eredményeiben jelölmulhatatlan gyógymód reuma, közzvény, ischias, lumbago, fagyott cégtagok és neuralgikus fájalmak eseteiben. Legbiztosabb sikerü paraffinos pakolásos fogvasztás az egész testre, vagy annak egyes részeire berlini módszer szerint. Számos köszönőirat. Vidéki betegek részére lakás és ellátás. Kivánatra prospektust vagy szóbeli felvilágosítást ad Dr. Vécsei Jenő orvos, Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

Mérsékelt árak!

Molnár-Moser Eau de Cologne Russe-Chypre-Loregan

mely a legfinomabb francia parfümmel egyenlő, valódi eredeti csomagolás csakis az M. M. jelzésű üvegekben és a „Jugo-Diana” pecsétjével. Kapható:

Novisadon - Braća Mahre: parfümeria és chuchtar Albin drogéria

Somborban - „Medve” drogeria és

Kummerkramer András parfümeria

Suboticán - Močnar Sándor és Huszák Pál ur

fodrász-szalón, Aleksandrova ul.

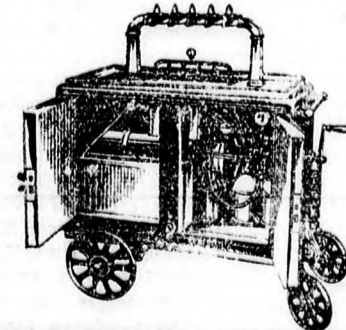
Főraktár:

„Jugo-Diana” Szubotica

Carinarska 13.

Mozgó limonádé-kimérő apparátust szódagyártóval

tetszetős kivitelben és hygienikus berendezéssel gyárt

Braća Goldner

jégszekrény-, fabutor- és r zárugyár

Subotica, Jugovića 20

Telefon 1-34

Kérjen árajánlatot!

Három igaz szó: Nyomatvány Minervában olcsó!

Pompadour Ranisacljević elsőosztályú úri és női fodrászszalón, Subotica Városháza épület

OKTALAN SZERELEM

REGÉNY

Irtá GERGELY BORISKA 8

Últek egy óriás hársfa alatt és Párkány magához huzta a lány fejét.

— És te mióta szeretsz?

Körülbelül tisztába volt vele, hogy mindketőjük szívében akkor pattant ki először az egymás iránti vonzalom, de jól esett most erről beszélniök.

Mikor Olly másnap találkozott Elizzel, bár szíve és elméje a maga élményeivel volt tele csurgásig, mégis feltűnt neki nővére derűs, kiszépült arca. A boldogság letörülhetetlen fénye csillogott a szemében.

Ollynak meg kellett kérdeznie:

— Elizkém, történt veled valami kellemes? Eliz megölelte a hugát.

— Boldog vagyok Ollym. Ő szeret.

Mesélt, boldogan, bőségesen és nem vette észre, hogy huga szórakozottan hallgatja és nem szól közbe egyetlen szót sem.

Olly azzal jött át Elizhez, hogy elmondja neki az este történetét. De miálatt Eliz beszélt, egyre jobban kiért benne a gondolat, hogy nem fog szólni mégse. Minnek zavarja meg Eliz boldog napjait ilyesmivel. Ugysem fontos. Csak nyugtalanná tenné.

Uzsonna után lement a Dunaparra, szokott helyére ült. Olly gondolkodott.

A szerelemről gondolkodott Olly.

Eliz és Pál... Igen. Ez szerelem. Ezt meg lehet érteni. Megismerték egymást az idők folyamán vonzalom támadt bennük. Okuk van arra, hogy szerethessék egymást. De jön a hadnagy és azt mondja szereti. Ez nem lehet szerelem, hiszen nem is ismerik egymást. Miért hazudott? És miért kellett úgy éreznie, hogy a fiu nem hazudik?

Bandi és Ernő is azzal mentegőztek, hogy fiatalok, hát kell szeretni. Mért érzi ő, hogy igazuk van ebben. De az mégse a szerelem, ami tegnap történt.

Ugy undorodott most az ajkát ért erőszakos csókoktól, mint utálatos hernyóktól.

A Duna csendesen csobogott és kitartó egyformasággal mosta a partokat. Olly nézte.

— Kremsfeldnél is csókoita, itt is csókoita... mindegy a víznek a part, amit csókol?

Messzi tájak torlódtak felszínre emlékezetében és ezekkel együtt a rég elfelejtett arcok is. Hegyek, hepelupás utak, sűrű erdőségek, a szénégetők kormos arca, csinos faházak, a karsu templontorony, Grete, akivel annyit *suttogtak* lelkévs után az ágyban és a rövidlábú részeg kántor... Berlin szürke kőben ülő tündérváros és most meglint az a szőke fiatalember, aki megmentette a pénztárcáját.

Ennél az arenál mindig megpillent a csapongó képzelete és rondesen ebből rázta fel a valóság.

A valóság ezuttal egy berregő repülőgép volt, amely szokatlanul alacsonyan repült, sőt egyre mélyebbre ereszkedett. Körben szállt a falu fölött és ugylátszott, hogy helyet keres a leszálláshoz. Már olyan alacsonyan repült, hogy az aikony piros fényében tisztán olvasható volt a gép fehér testén a fekete felirat.

Olly felsikoltott, amikor kibetűzte:

— »Deutschland« ...

Német repülő. Isteneim... És le fog ereszkedni. Futott a kastély felé. Már mindenki kinn állt és hámulta a leereszkedő gépet, amely hosszú ferde síkban végre elült a szemük előtt.

Ernő előkérte az autót. Ki akart menni a leszállt géphez.

— Kérem vigyen engem is magával gróf ur — könyörgött Olly érthetetlen izgalommal és mentegőzve mondta:

— Német repülőgép.

Ernő nevetett.

— Na persze, de hiszen szívesen vinném, ha portugál lenne is az a masina. — Nagyon is örült, különösen annak, hogy a lány mellé ült. Kicsit félt, hogy Olly »beárulja« a történetek miatt és kéri annak, hogy ne tegye.

— Mindent megtennék, megis teszek mindent Ollyke, csak ne mondja meg a mamának, hogy milyen rossz fluska voltam. Különbben is megbüntettet azon melegében.

Olly mosolyogva nézett fel rá:

— A megbánás már fél javulás, örülök, hogy a javulás útjára tért.

— Ha lázmérővel mérné le ezt a javulást, látná milyen beteg bele az ember...

Pár perc alatt cénál voltak. A legelőn mint valami éhes óriás sáska, terült el a gép.

Egy tiszt és egy altiszt voltak a gép mellett, pilóta-ruhában és a motort vizsgálták.

Mikor Ernő és Olly hozzájuk értek, a tiszt feltekintett.

Olly felsikoltott. Abban a pillanatban megismerte. A szőke fiatalember volt.

A férfi meglepetése sem volt kisebb. Ugy-látszik ő is azonnal felismerte Ollyt.

Ernő értelmetlenül nézett egyikről a másikra, aztán megszólalt:

— Valami baj történt a géppel?

— Igen, valami motorhiba. Nem akartam megkockáztatni az éji utat így, hibás géppel.

Bemutatkoztak egymásnak és Ernő meghívta a kastélyba a német tisztet. Az köszönettel elfogadta, aztán ismét a gép vizsgálatába merültek.

Percek alatt emberfőmeg állta körül a gépet, az altiszt alig tudta őket kellő távolban tartani. Szerencsére már jó besteledett ezalatt és az emberek így lassacska haza szédledek.

A tiszt utasításokat adott az altisztnek s Ernő gróf autójába ült Olly mellé. A lány valószínűtlennek érezte még mindig az egészsét. Csakugyan ugyanaz a férfi volna, itt mellette ebben a kis messzi faluban? A sors ilyen lehetetlenségeket is hozhat? Talán csak képzelet játéka az egész, mint már annyiszor itt a Dunaparton. Ez az arc kíséri azóta mindig...

Nem mert a férfire nézni, mert érezte, hogy az őt nézi. Régi-régi emlékek gyülekeztek benne a német uniformis láttán. Mint egy varázsköpeny, mindent elhozott, ami csak emléke, álma, vágya volt a lánynak.

— Mától kezdve hajlandó vagyok fatalista lenni. — szólalt meg a fiatal tiszt. — Nekem itt kellett leszállnom, hogy, önt viszontlássam kisasszony.

Olly felsóhajtott.

— Nem képzelődés mégse. Ő az a valóságban.

A szőke fiatal us. Albert von Römer, a Römerek legtekintélyesebb ágából való volt, hatalmas vagyon ura, özvegy édesanyjának egyetlen gyermeke. Berlinben az Unter dem Linden levő palotájában lakott. Birtokait bérbe adta és ő maga a különféle sportnak élt és tagja volt a berlini, sőt az előkelőbb nemzetközi társaságoknak is.

Mint tartalékos tiszt jelenleg fegyvergyakorlaton volt és ennek az időnek a lejártá végén mint repülőist, a saját gépén akart egy keleti kirándulást csinálni és egy repülő altisztet szabadságoltatott maga mellé. Bukarestben egy barátja lakott, azt akarta meglepni így váratlanul.

Mindez lassanként derült ki vacsora közben a társalgás folyamán. Nem dicsekedett, de a dús-gazdag emberek magatólértetődésével beszélt olyan dolgokról, amelyek az egyszerűbb életű emberek számára teljesen idegenek. Nagyon szimpatikus ifju volt és igen kellemes társalgó. Mikor kiderült róla, hogy milyen előkelő ifju, Zalán grófnő egész komolyan sainálta, hogy nincs itthon a nagyobb és szebb lánya a szőke Erna comtes. Legalább Lili itthon lenne, gondolta magában aztán, elismerésre méltó jóélküliséggel, mert a mamák rendszeren a saját lányaiknak kívánják a jó partikat.

De hát a két kastély nagy lányai nem voltak idehaza és nem lehetett erre az alkalomra hazaröpiteni őket.

Olly nagyon kinosan érezte magát. A fiatalembernek látnia kellett, hogy ő alárendelt szerepet tölt be a kastélyban és ezt most érezte meg először kinos, kényelmetlen érzéssel. A fiatal tiszt élénk kék szeme gyakran megpillent Olly arcán, de nem mutatta, hogy a lányt régebről ismeri. Az ismeretség olyan futólagos volt különben is, hogy a valóságban csakugyan nem jöhetett számításba.

(Folytatás következőkben.)

NYILT-TÉR

Moja maloletna kćerka Elisabeta Košćkić ostavila je mene i moju kuću pre 2 godine svojevoljno, te za nju i za njene dugove i postupanje ne preuzimam nikakvu odgovornost.

Otac: Stevan Košćkić

Petrovaradin

743

Opštinsko Poglavarstvo Bačko Petrovoselo Br. 290/1930.

Oglas

Poglavarstvo opštine Bačko Petrovoselo na dan 2. februara 1930. god. pro podne u 9 časova izdavaće na javnoj dražbi na manjak, izradu zimskog kaputa za redare i poslužitelje i to:

15 komada šinjela za redare,

8 » koporana za poslužitelje.

Pöbliži uslovi mogu se viditi do dana dražbi u kancelariji opštinskog kćeza.

Bačko Petrovoselo, 21. januara 1930. god.

Beležnik:

Knez:

Vlad. A. Šešević

Zarko Milinkov

Koronabónokat a legmagasabb áron vesz

Rádío Reklám

TELEFON 8-20 Subotica, Pašćeva ulica 7

Figyelem!

Legjobb és legelőszőbb zöldbe oltott szőlővesszők 2 éves alapon, garantáltan egészséges, jól fejlett, szőlővesszők szakiskolájából és a legnagyobb szőlőültetvényből kaphatók. Versenyképes árak. Elsőrendű fajok:

Középmínőségű borfajok	100 db. 185 din.
Finomabb minőségű	100 db. 200 din.
Asztali minőség	100 db. 220 din.
II. osztályú oltások	100 db. 80 din.
Zöldbe oltott metszett vesszők	100 db. 75 din.

Nagyobb megrendéseknél árengedmény.

Árjegyzék a fajok leírásával ingyen. A n. é. érdekelt közönség figyelmébe ajánlja magát.

ŠARIĆ JANKO (IVAN)

okl. szakértő szőlő- és gyümölcstermelésben, szőlővessző és gyümölcsfajiskola tulajdonosa Petrovaradin (Srem), Majur, új épület.

Weitzenfeld

i Drug Szubotica

INTERURBAN

TELEFON

192

Futószőnyegek, linoleumok, kárpitoscikkek, valamint lisztes-, korpás-, gabonás- és egyéb szákok eredeti gyári áron óriási választékban.

Kérjen árajánlatot!

Szőlőajtványok

amerikai alapon oltott, elismert legjobb minőségű és győztesekkel, győztesek és sima vadveszők minden fajban, valamint nemeseit 2-3 éves gyümölcs és rózsák megrendelhető.

SÉVÁR LÁSZLÓ

mintaszőlő és szőlőajtvány telepéről

Petrovaradin (Majur) Postafiók 17

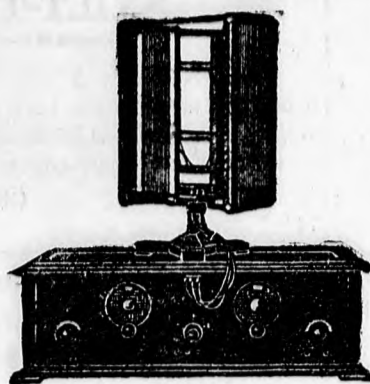
Lerakat Bakačeva ulica

Árjegyzék kívánatra ingyen!

Anderl-Hogge elismerten elsőrendű

Leánynevelőintézet

GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29-93
Szüneti otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

Hatcsöves ELTZ Radion

a jelenkor legjobb vevőkészüléke szobaantennával való vételre. Tökéletes kidolgozású és működésű és annyira mesterien egyszerű, hogy minden gyermek kezelheti. Az állomásokat gyorsan és tisztán fogja, batéria, akkumulátor és sav nélkül működik. Az egyetlen készülék, amely keretantennával veszi az összes európai és számos tengerentúli állomást is, tekercscsere nélkül és a hangot a hangszóróban tisztán, torzítás és mellékzörej nélkül adja vissza. Kérje még ma ingyenes ismertetőnket a „Radion“-ról és ne késlekedjék a vétellel.

Kérje ingyenes rádiókatalógusunkat és alkalmi veteleinket tartalmazó jegyzékünket.

ELSŐ RÁDIÓÜZLET

Kustner i Uhler, Zagreb

az ország legnagyobb kereskedelmi és szétküldési áruháza

MAKSO NEURATH I DRUG

Pejačevićeva ul. 16. OSIJEK I. Telefon 300

VIZVEZETÉKI cikkek és szerelések, szivattyúk, melegvizet előállító készülékek, fürdőberendezések

központi fűtés, mély kuttak furása

Minden szakmába vágó anyagból nagy raktár
Szakmérnöki tervezések

Egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy a legjobb kötésű üzleti könyv a Minervában kapható!

Varrógép, kerékpár, grammofon

A legnagyobb szaküzlet, nagy választék

Minden áruért garanciát vállalunk

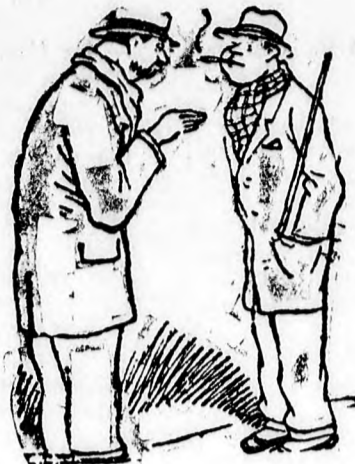
Columbia lemezujdonságok és grammofon

Allandó himzótanfolyam, nagy javítóműhely

Engl Franjo

Puk. Krupeževićeva ulica 3. Gyümölcs piac

KINTORNA

— Az én feleségem olyan, mint a husvéti tojás.
— Hogy érted ezt?
— Festve van és a vége mégis csak az lesz, hogy egyszer összetöröm...

*

— Ön azt mondja, hogy részvétekből követte el a betörést?
— Igen, nagyságos elnök ur. Mert én vagyok az ügyvédem egyetlen kliense.

*

Egy bánati város egyik néhai ügyésze arról volt nevezetes, hogy rettentően szigorú volt. A legjelentéktelenebb bűnök esetén is a legkeményebb harcot folytatta, hogy szigorú büntetést eszközöljön ki.

Egyszer egy kiskorú ifjú volt a vádlottak padján, gyilkosság büntetése miatt. Az ügyész hatalmas beszédet vágott ki, követelve a legszigorubb büntetést. Szünetben a gyerek védője azt mondta a szigorú ügyésznek:

— Nézd kérlek, felakasztani azért mégsem lehet!
— Sajnos nem — felelte a szigorú ügyész — mert még kiskorú.
— Tudod mit — nevetett a védő — talán rábeszélhetnéd, hogy erre a célra kérje a nagykorúsítását.

*

Egy kislitól megkérdezi egy bácsi, mennyi hat meg négy.

— Nem tudom — feleli a gyerek vállatvonva.
— Hogyan, még nem tudsz tízig számolni? — kérdezi csodálkozva a bácsi.
— Azt nem, de meg tudom mondani az összes európai rádió-leadóállomások hullámhosszát.

*

A színész nő csinos, csak egy hibája van: a lába valamivel nagyobb a kelleténél. Cipőt próbál a cipőüzletben s veszekszik a segéddel:

— Ez se jó — mondja bosszusan. — Nem érti, hogy milyen cipőt óhajtok?
— De igen — szól a segéd. — Olyant, amelyik kívülről kicsi, belülről pedig nagy. Sajnos — ilyen nincs a raktárban.

*

Mark Twain, a híres amerikai humorista, gyakran szenvedett pénzhányban, gyakran felejtette otthon az erszényét is.

Egy napon Csikágóban üres gyomorral és üres zsebekkel sétálgatott az uccán, mikor megpillantott egy szép vadászkutyát egy szálloda aijtája előtt.

A vadászkutya valamilyen titkos rokonszenvtől vezettetve, a humoristához csatlakozott és amint megindult, követte őt.

Néhány lépésre Mark Twain találkozott egy brigadérossal, aki miután meglátta a gyönyörű kopót, odafordult a fiatal írőhöz és megkérdezte őt, hajlandó-e eladni.

— Szívesen, — válaszolta az, — három dollárért odaadom.

Az üzletet azonnal megkötötték. Mark Twain alig tudott hova lenni örömeiben, táncoltatta kezén a három dollárt, de pár pillanat múlva egy másik ur közeledett feléje és azt kérdezte, nem látott-e egy szép vadászkutyát, az ő vadászkutyáját, mert elkódorgott a szállodából?

A humorista egy kis gondolkodás után rájött, hogy alkalom kínálkozik arra, hogy becsületes is maradjon és új pénzt is szerezzen s nem is tétovázott:

— Adjon nekem hat dollárt és idehozom a kutyáját, — mondotta.

Erre a brigadéros után sietett, aki éppen befordult egy mellékútcába a kutyával együtt, visszaadta neki három dollárját s megkérte, adja vissza ezért a kutyáját, melytől nem képes megválni.

A tiszt megindulva a fiatalember jószívétől, elfogadta a pénzt, odaadta a kutyát, melyet Mark Twain szomban átadott gazdájának hat dollár ellenében.

Előrehaladt szezon miatt a raktárhoz levő

kis csizmák és kis cipők lezártított árban kaphatók

Női és férfi cipőket mérték után készítenek, egyéni és beteg lábakra különösen nagy figyelemmel.

Thurzó cipész
Subotica, Karadjordjevičev trg 5

ZSÁK

PONYVA ZSINEG

legolcsóbban

AVRAM SCHIFF

zsák- és ponyva-kölcsönzőnél

AFRIK, LŐSZÓR

és **LÓTAKARÓK**

gyári lerakata

HEVEDEREK TÖMLŐK stb.

NOVISAD Telefon: 2403

Fiók: Beograd-Sava

Kérjen árajánlatot!

LABOR

üzletházban

emeleti

helyiségek

azonnalra vagy február 1-re

k i a d ó k

Bővebbet a házmester-nél vagy Preradovičeva

ulica 18. - Telefon 12.

Ügynököket

keresek Kikinda és környékére varrógép és kerékpár részleteire való eladásra.

Arut bizományba adok. Biztos megjelölés, magas fizetés.

HEGEDŰS MATIJA

Vel. Kikinda „Arilla” varrógépek és kerékpárok felsőbányai képviselője

Modern

üzlet helyiség

a város központjában, két irodával egy kézi és egy nagyobb raktárral együtt, esetleg külön-külön is, azonnal

eladó

Novisad, Željožnička ul. 20

Autógummi

egyminut autóbussz- és féltelhe-autógummit vulkanizáló a legújabb módszer szerint. Gyors kiszolgálás. — Mérsékelt árak garanciával.

Talics Petar

NOVISAD, Ustavska ulica 4

Ajánlunk azonnali szállításra

aszalt szilvát

ládában

500 kilon felüli mennyiségben

V. Petković & Ko. A. D. Beograd, Jakšićeva ul. 5 Sürögnyom: SERBAGENCE Telefon 15-26, 25-53

Nem fog megfázni -

Bota

ha otthon meleg házcipőt visel.

20 évvel megfiatalítja a „SCHNEEWEISS“ HAJREGENERÁTOR! Visszaadja a megöszült haj, bajusz, szakáll eredeti színét. Garantáltan méregmentes. Minden gyógyszer-tárban és drogériában kapható. — Ahol nincs, oda 40 dinár előzetes beküldése után két líveggel bérmentve szállít

ELEVEN Pistrang-caviárral az ohridski tóból Kapható Kovács és Gelányi fűszer és csemege üzletében, Labor-palota. Tel. 845

Nincs már drágaság! 2 dinárért kaphat 1 kiló zöldség paradicsom, vizes uborkát, vagy savanyú káposztát. Továbbá lesz illított áron konzervő élelmiszer, v. logatott uborkát, vagy paprikát Kemény D. Dezső ucel és konzervgyárában. Vojnovičeva u. 5. (Bejárát az új utcán)

Üzlethelyiség, egészen új, Veliki Bečkerekben, Brigadira Ristića ul. 30 szám alatt február 1-től kiadó. Érdeklődni lehet Klementics Ferenc mézadósnál, ugyanott

Olcsóbb lett a petróleum 1 liter 5.50 din. Sugár Manónál Telefon 47 (Gyümölcs piac)

Két szobás garzonlakás uccai emeleten, orvosi rendelőnek vagy irodának kiadó Sugár Manó Telefon 47

Elsőrendű fehér darabos meszet fával égetett építőmeszet azonnali és későbbi szállításra ajánl Révai Adolf, Subotica Sokolska 2. Tel. 551

Jókarban levő hálószoba, előszoba, konyha, csillárak és többféle porcellán edények elköltözés miatt jutányos áron eladó Bővebbet REICH Ciril Metod trg 3.

12 fényképes levelezőlap 25 dinár 24 kis kép (4x5 cm) 12 D nagyítás (18x24 cm) 32 D bármely beküldött (lehetőleg jó) kép után. Az összeg és 5 dinár portó-költség a rendeléssel együtt postautalvánnyal beküldendő. Kvizitőröket mindennél keresek HELL VIKTOR NOVI BEČEJ

Virágai gyönyörűen fejlődnek és pompásan virulnak ha Kanipos növényvédőszerrel kezeljük. Ár 12.50 és 42 - Din Szorgalmasan TOJÓK aprószárnyasok nevelésére, hízatalára és baromfi betegségek ellen utólráhatatlan a KOKO baromfi-pest. Ár 10.-, 40.- és 115.- Din. Személyesen elvételre és értekezésre. Pláncsáczki Zsuzsanna

APRÓHIRDETÉSEK Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasgombos és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felblyegott jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőknek válaszbélyeg mellékelendő

HÁZASSÁG Nőstulna 35 éves orvos 2 millió vagyonnal, 38 éves önálló ügyvéd öt évi praktisszal, férjhezmenne 49 éves, izraelita özvegy uriaszony 500.000 dinár vagyonnal. Benőtülés lehetséges. Cim a kiadóban. 8 Huszonkilenc éves, jóméjelenésű, józan, komoly iparos házasság céljából megismerkedne hozzáillő leánnyal, vagy özvegygel, kinek némi hozománya van. «Komoly élet» jellegre a kiadóhivatalba kér. 451

23 éves érettségivel bíró önálló droguista ezuton keresi jó családból való, csinos fiatal leány ismeretséget 200.000 dinár hozománnyal, házasság céljából. — Levelek «Csinos» jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 680 Házassági ajánlat. Középkorú, intelligens, izr. kereskedő vagyok. házasság céljából keresem kimondottan szép hajadon vagy gyermektelen özvegy ismeretséget hozománnyal és butorral. Jelige: »Benőtülés nincs kizárva. 733

FOGLALKOZÁS Tanoncot (helybelit) fizetéssel felvesz Rujevici fűszeres. 526 Nyakkendő készítését és fordítását vállalja Fortuna nyakkendőipar. Ruff-palota. 544 Elegáns ruhát a szabás teszi jóvá. Jó szabással időt, pénzt és elismerést szerez.

Ruha-szabás tanulásra kezdőket és hallgatókat felvesz Futó Tamás szabó, Subotica, Trumbiceva 7. Levelekre válaszolok. 580 Mészegőmestert keres beodrai mészegőt. Ajánlatok Téglaágyar, Beodra címre intézendők. 651 Szoptatósdának ajánlok huszonegy éves, erőteljes, egészséges asszony, a kinek férje még kilenc hónapig tényleges katona. Második élő gyermekem van, kélhetes, teljesen rendben vagyok, semmi bajom nincs. Fizetés megegyezés szerint. Cimem: Varju Gáborné, Simon Juliána, Novi Itebij, Bápát. 694

VÉTEL-ELADÁS KIRAKATÚVEGEK VITRUMNÁL, NOVISAD, FUTOSKI PUT 137. 9987 Prima rétiszenát, valamint szobafűtőszert, mindenemű tűzfát ajánl Fr. Lipfert, széna- és fakereskedés, Osijek I., Desatčinna 19. Kérjen árjegyzéket. 13629

Szóljanak maguk a „Rekord“ gyorskötőgép tulajdonosok! Igazán őszintén kifejezem magam, hogy nem reméltem volna, hogy ilyen könnyen elő lehet állítani mindazokat a dolgokat, amit eddig olvastam leveléből és a hirdetéséből. Teljes meglepődésemet fejezem ki Önnek úgy a gép működése, mint pedig a nálam volt oktatóról. Kraljevbrg. Filipovic Jován

A két hónap előtt Öntől vett Rekord gyorskötőgép működésével igen meg vagyunk elégedve. Mindig rendszeresen és pontosan megkapom Öntől az általam készített és szállított harisnyákért a nekem járó munkadíjat és a pamutot. Kérünk még egy gépet küldeni vasutal anyósom, Hajnal Mihályné címére. Házszám ugyanaz, mint a miénk. Bogojevo, Erdő u. 233. Hajnal Lajosné

A gép kifogástalan működésével és annak bámulatos teljesítményével igen meg vagyunk elégedve. Senta, Car Uroša 18, Hever Mariska

A gépecske működésével nagyon meg vagyok elégedve. Novakanizsa. Mélykutiné Szilágyi Margit

A szállított gép a hozzáfűzött várakozásunknak teljesen megfelel. A nálunk volt oktató működéssel rendkívüli módon meg vagyunk elégedve. Pančevo, Kraljevicna Djordja 119. Roos Kristina

A gép nagyszerűen működik és nyolc óra alatt másfél tucat pár harisnyát már most is képes előállítani. A kész munkáért mindig a legpontosabban kézhez kapom a nekem járó díjat. Osijek, Kokotova 58. Kálózy Ferenc

Két napi ottlétem alatt annyira elsajátítottam a gép kezelését, hogy nagyon szépen tudok dolgozni. A gép kifogástalan. Subotica, Bogovicseva 12. Bárányi Jenő

A gépen igen szépen tudok dolgozni. Staramoravica, 1269. Pap Lajos

A gép működésével a legteljesebb módon meg vagyok elégedve. Tornjos. Homolya István

A gép mindnyájunknak nagyon tetszik, kérünk még két gépet küldeni, egyet a nővérem részére és egyet a pályafelügyelő címére... Skrad-Susica 72. sz. őrház Schneider Autalné pályőr neje

Egy ugyanilyen gépet szeretnék Triesztbe a nővérem részére küldetni, kérek azonnali választ, hogy és mint volna lehetséges. Ljubljana, Levceva 11. Halde József nyug. eddőtanácsos

Még egy nagy csomó ilyen levél teljes címmel bárkinek rendelkezésére áll! A gép ára, míg a jelenlegi készletünk tart. 3650 dinár készpénzben. Sem hitelre, sem részletre nem szállítunk. Az uton levő új szállítmányból már csak 4800 dinárjával fogjuk kiszolgálhatni a t. rendelőket. A »Rekord« gyorskötőgépek kizárólagos vezető A »REKORD« gyorskötőgépek kizárólagos vezetője: Berényi Zsigmond

Osijek, L. Krežmina uice 18. A pályaudvar közvetlen közelében!

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
**Kimagasló eseménye
a szezonnak!**

Szinezett részletek!

**Masa
hercegnő**

Egy állítólagosan eltűnt cári nagy-
hercegnő története. Színhely: Béke-
beli Szentpétervár és Páris, a francia—
német hadszíntér, Moszkva a kommün
alatt és Peking

**Pólyásbaba a hóval takart
Néva-hidon**

**A kínai tudós horoszkópot
készít Masának**

Ragyogó fényárban uszó Páris

Wladimir nagyherceg bosszúja

**Szökés jég- és hómezőkön,
farkascordák és kommunisták
elől**

Pekingben a kínai követségen

A gyilkos tör

Husz évvel a háboru előtt Petrogradban volt
egy emberbaráti társaság, amelynek tagjai Gu-
belski herceg palotájában tartották összejöve-
leiket. A társaság tagjai között volt Krivosin, a
neves kínai tanár is, aki egy alkalommal a Néva
hídján egy csecsemőt talált. A tanár adoptálta
a kislányt, akinek felesége emlékére a Masa nevet
adta.

Husz év telt és Masa orvostanhallgató lett.
Vidám, kedves, ragyogó szép leány volt. Egy al-
kalommal megismerkedett Cserkov herceggel, aki
halálosan beleereditte a lányba. Az apja, Krivo-
sin tanár ekkor Párisba küldte Masát tanulmá-
nyai folytatására, Párisban Masa és egyik tanára
között meg barátság fejlődik ki. Időközben Ma-
sa apját, Krivosin tanárt, összeesküvés gyanúja
miatt letartóztatták. Cserkov herceg, Masa régi
hódolója Párisba megy, hogy lássa szerelmét,
akivel találkozik is és közli vele apja letartóztá-
tásának hírért.

Cserkov közli Masával, hogy apját csak úgy
szabadíthatja ki, ha feleségül megy hozzá. Masa
tiltakozik, de végül midőn látja nincs más segít-
ség, elhatározza, hogy felesége lesz Cserkovnak.
Latenac Masa tanára, miután sokáig nem
látta Masát, elmegy a lakására, ahol elszomorító
híreket hall.

Közben kitört a világháboru, a tanár katona
lesz és hadifogságba került. Atéll a nagy orosz
forradalmat és a cseka rémnapjait. Cserkov Ma-
sával visszatért Petrogradba és itt Gubelszki ez-
redestől megtudja, hogy apja kiszabadult, de a
harctéren hősi halált halt. Masa ezután közli
Cserkovval, hogy nem szerette soha, kényszerből
lett a felesége, mire Cserkov öngyilkos lesz.

Petrogradban Masa találkozik Latenac tanár-
ral, akinek sikerült megszöknie a fogságból. Late-
nac fontos iratokkal a zsebében utban van Fran-
ciaország felé, de a szovjet kémei követik. Izgal-
mas kalandok után mégis eljutnak Pekingbe, de
itt a szovjet kémei elfogják Masát, hogy meg-
szerezzék tőle a fontos okmányokat. Masa elke-
szenetetlen harcol támadóival, akik halálosan meg-
sebzik Masát, de Masának mégis sikerül végezni
ellenfeleivel.

Masa halálosan megsebezve élete utolsó ere-
jével bevárja Latenacot... átadja neki az okmá-
nyokat... bevallja neki forró szerelmét és meg-
hal a férfit karjait között...

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasgombos és
címszó kíséretében számít. Legkisebb apróhirdetés
 ára 10 dinár. Csak felhívástól jellegű leveleket
továbbítunk.
Kérdések-bármelyik válaszolójuk mellékelend

**20%-os koronabónókat leg-
magasabb áron vásárolj
Pučka Stedionica, Osijek.
14860**

**Műszaki cikkek, Wolfner-
gépszij, S. K. P. polyócsap-
ágyak, réz-, vas-armaturák,
viz-, gőz-, gázvezetéksövények
kaphatók. Barzel vaskeres-
kedés, Subotica. 10445**

**Fűszerüzlet nagy tanyai
forgalommal olcsó bérlettel
betegség miatt eladó. Cim
Molnár könyvkereskedés,
Szena. 445**

**Zongorák
és hangszerok**
elismert világ-
gyártmányokat,
részletfizetésre
ajánl
Edmund Reab
Sombor
Kérjen katalógust!

**Darálómalom, teljesen
komplett, üzemképes álla-
potban, jutányosan eladó.
Gerő Sándor, Veliki Becs-
kerec, Solunska ulica 1.
493**

**Autó, Renault, generáljavít-
tott nagyon olcsón eladó.
Cim: Rádió Reklám. 503**

**Fajnyalak kaphatók a
kraljevregi faj- és ha-
szonnyultelepen. 156**

**Női-kalapüzlet, biztos meg-
élhetést nyújt, más elfog-
laltság miatt eladó. Cim a
kiadóban. 523**

**Rhode Island Red tenyész-
tojás ültetésre kapható gróf
Maldeheim farm, Nova
Kanjizsa (Bánát). 599**

**Vennék keveset használt,
8-10 HP Dieselmotort.
Fárbás István, Kula. 639**

**20%-os koronabónókat leg-
magasabb napi áron vásá-
rolj Léderer Dezső, Sombor.
642**

**Családi ház belvárosban,
nagy telekkel, fetelepenge-
délyvel, ipari vállalatnak al-
kalmassal eladó. Rónai bank-
üzlet, Kaszinó épület. 644**

**Gyógyszertárát keresek
megvételre nagyobb vojvo-
dinai községben. Részletes
ajánlatokat 'Existencia'
jellegre a kiadóhivatal to-
vábbít. 474**

**Eladó jutányos áron tava-
lyi termék, ötven hektoliter
kővidinka és csaszla-
bor. László Illés, Szaján,
Bánát. 638**

**Zephir-, Rekord- fa- és
szöntüzelésű kályhák, Elite-
tüzhelyek zománcozott, nik-
kelezett és fekete kivitelen
kaphatók. Barzel vas-
kereskedés, Subotica. 10444**

**MONORI MAGOT kérjen a
fűszeresnél! Képviselőt
Bodnár-kertészet Sára
Kanjizsa. 690**

**Női fodrászüzlet Pancsevón,
a legforgalmasabb helyen,
kitűnő menetelű, betegség
miatt azonnal eladó. Felvi-
lágosítással szolgál Gonda
László, Pancsevó. 682**

**Megvételre kerestetnek: a
'Délmagyarországi Termé-
szettudományi Társulat év-
könyvei', illetőleg közlemé-
nyei, továbbá a 'Délma-
gyarországi Történelmi Társu-
lat' különböző kiadvá-
nyai, teljes sorozata, ame-
lyek Temesvárt lettek ki-
adva. Sörök Antal, B. To-
pola. 677**

**Daničičev puti (Palički put)
sarkházam benne levő
korcsma és más helyiségek-
kel együtt eladó. — Herczog
László. 738**

**Üveg- és porcellánkeres-
kedés, jóforgalmu, Sztaribe-
cej főterén családi okok
miatt eladó, árukészlet
esetleg külön is. Bővebbet
Jurszík Jánosnál (Kula). 724**

**Borbélyüzlet haláleset
miatt eladó. Subotica, Čer-
nović ulica 10. 735**

**Eladó birtok, 25 lánca föld,
jókarban levő gazdasági
épületekkel, vetéssel együtt,
elkötözés miatt eladó. Raf-
fay Imre, Molvölgy (Bács-
ka). 726**

**Megvételre keresek szoliter
4-6 karát nagyságban. —
Mijo Halász ékszerész, Dja-
kovó. 731**

**Borjupörköltözés való hus
kg-ja 20 dinár. Korhac fő-
és összes fióküzleteiben. 739**

**Eladó üzlet Bánát nagy-
forgalmu községében 50 év
óta fennálló üzlet, bármely
kereskedésnek alkalmas, el-
adó. Grünwald**

**Trafik jóforgalmu, kedvező
feltételek mellett eladó.
Grünwald**

**Drogéria Bačka nagyforgal-
mu városba eladó.**

**Dynamo 4 HP 50 atmosz-
féras 1000 fordulattal, kap-
csoló táblával, 2 órával,
üzemben megtekinthető, el-
adó. Grünwald**

**Zongora rövid, fekete tel-
jesen új Dörr-gyártmányu
eladó. Grünwald**

**Vendéglő házzal együtt a
vasutállomás mellett nagy
gabonraktárral és fakeser-
kedéssel eladó. Grünwald**

**Vendéglő Subotican igen jó-
menetelű, teljes berende-
zéssel, jutányos áron el-
adó. Grünwald**

**Házak Subotican 50.000 di-
nártól feljebb a város min-
den részében eladók. Grün-
wald**

**Házassági ügyekben for-
duljon hozzám, biztos si-
ker, diszkrétció garantálva.
Grünwald ügynőség. 718**

**1930
év szenzációja**
Szabados
műbutor
Subotica
Daničičev put 1

Mignon
Insztitorisz Sándor
cukrászdájában
Sütemény
árja 2 dinár
Valamint kitűnő
torták
olcsón kaphatók
Subotica, Strossmajerova ul.
22 szám, Halpiae

VÁROSI MOZI

Csütörtök-Vasárnap
Világláger! Az Avala-film gyöngye!

A királyné hadnagya
A szerelem és féltékenység színjátéka. Főszereplők:

Svetislav Petrović
Agnes Eszterházy, Mary Kid
és Georg Aleksander
UFA FILMUJSÁG

SINGING FOOL

Az éneklő bolond
a beszélő, éneklő, zenélő

filmsoda

második hete megy zsuffolt házak mellett a
KOLARAC BIOSKOP-ban
BEOGRAD

**Mesőgazdasági gépraktár és
műszaki üzlet más vállalat-
közös miatt kedvező felté-
telek mellett átadó, esetleg
betársulhat szakmabeli,
szerb, magyar, német nyelv-
vet beszélő szakember. —
Ajánlatokat 'Biztos jövő'
jellegre a kiadóba kérek. 265**

**Családi ház nagy telekkel
olcsón eladó. Érdeklődni
a Heisler-fürdőben, a
pénztárnál. 705**

KÜLÖNFÉLE

**Olcsóbb mint bárhol,
csakis Földes Samu ruha-
áruházában, Szubotican Ru-
dics ucca gyümölcsiac.
(saját ház). Férfi öltöny
360 dinártól, férfi télikabát
350 dinártól, gyermekruha
150 dinártól, női télikabát
325 dinártól, bőrkabát 850
dinártól, elegáns raglán 600
dinártól, pluszbeléssel sálgal-
léros, rövid angol bunda
800 dinártól és városi bun-
da 1400 dinártól. Nagy vál-
taszték felöltőkben, tren-
cskotokban, utazóbundákban
(kocsira, autóra) gyermek
télkabátokban. Tessék meg-
győződni. Ügyeljen a címre.
12928**

**Modern kölcsönkönyvtár
állandó könyvujdonságok-
kal előfizetés egy óra 15
dinár, naponta egy könyv
kapható. Heumann könyv-
kereskedésében, Subotica,
Karadjordjev trg 12. 214**

**Különbejárata uccai buto-
rozott szoba kiadó VII.,
Hadžičeva ulica 4 390**

**Uri lakások öt- és négy-
szobás, parkettás, fürdő-
szobás, azonnal kiadók,
esetleg a ház eladó. Cim a
kiadóhivatalban. 696**

**Raktárhelyiség, tágas, pad-
lózott, Frankopanska ulica
21. szám alatt kiadó. 737**

Pénzkölcsönök

földbirtokokra és házakra
lehetősebb kamatra, rövid
és hosszú lejáratú, gyors
lebonyolítással, vidéki meg-
keresésekre levőleg is. In-
gatlan követítés. Ügynö-
köket mindenhol felveszük.
**Rónai Ilija, bank és bizo-
mányi üzlet, Subotica, Urf
Kaszinó épület. 546**

**Üzlethelyiség kiadó. Sko-
tus Viator ul. 8. 706**

**Teljes ellátást és lakást
kaphat egy-két diák vagy
unember Vadnai, Obilicév
venac 4, Sánta szanatórium
során. 632**

**Szubotica legforgalmasabb
helyén, gyönyörű elhatárolt,
újona-natalakított parcella,
vízany, gáz, vízvezeték-
kel felszerelt 2 uccai nagy
elő- oca és mellékhelyisé-
gekűl álló**

**lakás azonnalra
is kiadó**

irodának, orvosi rendelőknek
igen alkalmas.
Jugoszláv Bank-palota 1. em.

**Szilágyi-féle üzlethelyiség
Sentaí uton, Gázgyárral
szemben, azonnal kiadó,
esetleg lakással. 735**

**Uccai és udvari egy és két-
szobás lakások mellékhelyi-
ségekkel butorozva vagy
üresen február 15-re kiadó.
Toistojeva ul. 25. 735**

**Lakás, egy uccai száraz
szoba, konyha és kamrá-
val, gyermektelen ház-
párnak kiadó. VII., Jugo-
vičeva ulica 13. 740**

**Három szobás, mellékhelyi-
ségecs lakást, lehetőleg ma-
gában házban keresek.
Ajánlatokat ármegjelölés-
sel 712. szám alatt a ki-
adóba. 712**

**Pékség kiadó. IV., Boško-
vičeva ul. 27. 525**

APATINI SÖRSAROK

**AZ APATINI SÖRGYÁR
KULAI FIÓKJÁTÓL**

**A FARSANGI PORTERSOR
KIMÉRÉSÉT MEGKEZDTÜK!**

Közreünkben a követkző helyeken kapható: Kula,
Novivbasz, Sztarivbasz, Bija, Crvenka, Sekić,
Rusi Krstur, Ladić és Veprovac.